ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫП

46-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

...эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 165 (12069)
1969 оной
июлиин 17,
четверг

Сэн 2 мүнгэн

ЛЕНИНГРАДТА БҮХЭСОЮЗНА СЕМИНАР БОЛОБО

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.). Июлиин 15-да эндэ союзна республикануудай компартинуудай ЦК-гай, КПСС-эй крайкомууд болон обкомуудай политическэ гэгээрэлэй байшангуудые даагшанарай бүхэсоюзна семинар эхилбэ. Энэ семинар В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойтой, коммунис болон хүдэлмэришэнэй партинуудай уласхоорондын зүблөөнэй материалнуудые ойлгуулха хүдэлмэритэй, партийна гэгээрэлэй шэнэ жэлдэ бэлэдхэлгэтэй дашарамдуулан ябуулагдаха соёл сурталай хүдэлмэриин асуудалнуудта зорюулагдана.

Семинарта хабаадагшад олон ондоо темээр лекци болон элидхэлнүүдые шагнаха ба партиин райкомуудай политическэ гэгээрэлэй байшангуудай хүдэлмэритэй танилсаха байна.

...ИН ТЭЖЭЭЛ БЭЛДЭБЭЛ, МАЛ ТАРГАН ОНДО OPOXO

...РТАЖ

...ЬЭНЭЙ ГУРИЛ— ...ЭМЭТЭЙ ТЭЖЭЭЛ

...а малай эдихэ үбһэ ...рхим шанартайгаар, ...тэйгээр абахын ту...ние хайшан гээд ...һотой гээшэб?

...удал мүнөө илан... удха шанартай. ...оной ургасын ба...а, тэрэнние һай...анартайгаар абаха ...л шухала болоно.

...эдэй тооложо үзэ...оор, сабшалангай ...н сабшаад, хээрэнь ...э, наранда хатаа...эиэй шэмэтэ бодо...отин, протеин, ви...эхэ мэтынь 30—50 гээгдэдэг байна.

...й үедэ республикын ...жахынууд ногоо сабэ...рэ зандань тусхай түхеэрэлгэдэ хэжэ, ...олгодог байна. Мү...он колхоз, совхо...үбһэнэй гурил татаха ...» түхэлэй машина...и болонхой.

...э машинаар үйрүүл...һан үбһэнэй гурил ...он шэмэтэй һайн тэ...элодог,—гэжэ мал...л магтана.

...кэньшье буруу бэ...һэ сабшамсаараа, ...» түхэлэй түхеэрэл..., ногоон зандань ...олгожо гаргахада, ...килограмм бүхэ...5 тэжээлэй едини...эдэг байна. Мүн үб...урилай килограмм ...850 миллиграмм ка...йдаг юм.

...а ондо «Октябрь...овхоздо үбһэнэй гу...э тиимэ түхеэрэлгэ ...о. Мүнөө энэ түхеэ...рэлгые дүршэлтэй механизатор Федор Гаськов хүдэлгэнэ.

Урда жэлнүүдтэ эндэхи Зэдэ голой захаархи сабшалангые уһан абаад, горитойхон үбһыень хосороодог байһан юм.

Тиимэһээ мүнөө жэлдэ уһанай бага байһаниие һамбаашалжа, совхозойхид тэрэ арал, олтирогуудайнгаа ногоо сабшажа, машинаар зөөгөөд, тодхоһон түхеэрэлгэдөө хэжэ, гурил болгоно.

Мүнөө эндэ механизатор Цыден Цыремпилов ноб ногоон үбһэнэй гурил мэшээглээд лэ гаргана. Тэрэнээ автомашинаар зөөжэ хадагална. 3 минута болоод лэ, гушан килограммай мэшээг гурилаар дүүрээдхинэ.

«АВМ-0,4» гэжэ оньһон түхеэрэлгөөр гансашье үбһэнэй гурил хэдэг бэшэ, мүн тэрээндэ набшаһата тэжээл үйрүүлжэ болохо байна. Илангаяа энэ халуунай сагта модоной ногоон намаа набша, мүшэр наранда хатаагдахадаа шэмэтэ бодосынь ехээр гээгдэхэ болоно. Тиимэһээ ногоон мүшэр, набшые силосэй комбайнаар хэршээд, энэ оньһон түхеэрэлгэдэ хэхэдэнь баһал шэмэтэй һайн гурил болоод гарана.

А. ДЕРИГЛАЗОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: автомашинын жолоошон Виктор Выборнов һаяхан сабшагдаһан ногоое таһалгаряагүй зөөжэ, үбһэнэй гурил хэдэг «АВМ-0,4» машиные нэгэшье һаадгүй хүдэлгэнэ.

АВТОРАЙ фото.

Зэдын аймаг.

...ЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА НАБШАЬАТА ...ЖЭЭЛЭЙ БЭЛЭДХЭГДЭЖЭ БАЙЬАН ТУХАЙ

1969 ОНОЙ ИЮЛИИН 14-нэй МЭДЭЭН

...гууд	Бэлэдхэгдэһэниинь (центнерээр)	Түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
...анай	2485	12,4
...эй	17500	87,5
	1701	17,0
...н	1756	8,7
...н	5300	35,3
...най	404,9	40,0
...ын	259	—
...алиин	—	—
...ын	3189	15,9
	11153	74,3
...Шэбэрэй	7816	52,0
	17490	87,4
	7462	37,3
...Үдын	10261	100,2
	1227	6,1

...һата тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгэй мүнөө жэл илангаяа ехэ ...ртай байһаниинь элитэ. Гэбэшье энэ хүдэлмэри республи...рим аймагуудта мууса ябуулагдана. Мянган тонно набша...эл бэлэдхэхэ түсэбтэй Захааминай аймагай ажахынуудта ...170 тонно хуһанай набшаһан боогдожо хатаагдаа. Хоёр мян... набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ абаха Хоринн аймагай совхо...ма 122 тонно бэлдэгдэнхэй. Яруына, Хэжэнгын аймагуудай ...дта витаминаар элбэг энэ тэжээл багаар бэлдэгдэнэ.

...ай набшаһа ногооноор хатаажа абаха хүдэлмэри саашадаа ...а болохогүй. Үбһэндэ ороторoo набшаһата тэжээл бэлэдхэ...үй һаа, түсэб дүүргэгдэхэгүй. Тиимэһээ эдэ үдэрнүүдтэ бү...е энэ хүдэлмэридэ хабаадуулха хэрэгтэй. Һургуулиин үхи...н ургаануудай алба хаагшадые набшаһа намаа суглуулха ...дэ хабаадуулха шухала. Бэлэдхэгдэһэн набшаһата тэжээ...ые зооветмэргэжэлтэд үдэр бүри шалгажа байха уялгатай.

...ОЁР МЯНГАТАН ОЛОШОРЬООР

...айкаллес» комбинадай ба...лексно бригадануудай дун...рэһэн социалис мүрысөө...ниин дүнгүүд согсолон ...бэ. Комбинадай леспром...та хүдэлдэг бага комплекс...0 бригадануудай 17-иинь ...үри 2000 кубометр модо ...э, түсэбөө холо үлүүлэн ....

...н Байгалай леспромхозой ...ай Козлинскиин бага ...ексно бригада июнь һара ...430 кубометр модо бэлдэжэ, ...жалтэ түйлаба. Хандагатайн леспромхозой нүхэр Кузьминай бригадынхид 2200 кубометр модо бэлдээ. Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэд Николаев болон Пельменевэй даадаг бригадынхид 2000—2100 кубометр модо бэлдээ.

Ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаһан түрүү модошод бүришье ехэ амжалта түйлахаар эрмэлзэнэ. Энэ түйлаһан амжалтануудаа В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулна.

Н. ТЮРНЕВ.

КПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар республикын аймагуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй 1969 оной II кварталай дүнгүүд тухай

Мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо талаар аймагуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй 1969 оной II кварталай дүнгүүдые зүбшэн хэлсээд, КПСС-эй обкомой бюро, БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет иигэжэ тогтообо:

КПСС-эй обкомой, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон облпрофсоведэй дамжуулгын Улаан туг, 500 түхэриг нэгэдэхи зэргын мүнгэн шан **Кабанскын аймагта** барюулха. Энэ аймаг гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 129 процент, һү—117 процент, үндэгэ—123 процент дүүргэжэ, 1968 оной энэ үеынхитэй жэшэбэл, 15 процент ехэ мяха, 3 процент ехэ һү абаһан байна.

Хоёрдохи зэргын мүнгэн шан—300 түхэриг **Мухар-Шэбэрэй аймагта** олгогдобо. Энэ аймаг гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө 110 процент, һү—117 процент, үндэгэ—111 процент дүүргэжэ, нёдондоной энэ үеынхиһөө 23 процент ехэ мяха, 12 процент ехэ һү абаа.

Гурбадахи зэргын мүнгэн шан—200 түхэриг **Захааминай аймагта** барюулха. Энэ аймаг гүрэндэ мяха, һү худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэжэ, нёдондоной энэ үеынхиһөө малайнгаа тоо олошоруулжа шадаһан байна.

Мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха талаар Түнхэнэй болон Улаан-Үдын аймагуудай ажахынууд һайнаар хүдэлөө гэжэ тэмдэглэбэ.

НООҺО ХАЙШАЛАЛГА ДЭЭРЭҺЭЭ

СОВХОЗ СООГОО ТҮРҮҮЛБЭ

Үглөөнһөө эхилээд бороо аалихан адхаржа байба. Үнинһөө хойшо хүлеэгдэһэн бороон. Хүн зон ехэл баяртай. Харин «Октябриин 50 жэл» совхозой гурбадахи отделениин түб болохо Худанай Үртөө һууринай тэг дунда оршодог нооһо хайшалалгын пункт хүрэжэ ерэхэдэмнай тэндэхид ехэшье баясаагүй шэнги байба. Ушар юуб гэхэдэ, хайшалагдахая байһан хонидойнь хахадынь шахуу далгүй хорёо соо байгаа. Эдээнэй бороодо норохоһоо урид нооһыень хайшалжа дүүргэхэ гэһэн һанал бодолдо тэдэнэр эзэлэгдэшэнхэй байгаа ха юм.

Ута сарай доро ажалай охин шангадана. 28 хүн—хүгшэн, залуугүй ехэл сүлөөгүй ажалланад. Пунктын начальник Вали Сахиевич Тазиев машинын хутагануудые сүлөөгүй хурсадана. Тоо бүридхэгшэ Зол Дашидоржинтай хайшалагшадай хажуугаар ябанабди. Хайшашан бүхэн нооһо гээхэгүйе оролдоно.

Нэгэ залуушаг эхэнэр ехэл бэрхээр хайшалжа байба. Гарынь хурдаар хүдэлнэ. Бэрхэл хайшашан хэбэртэй. Хажуудань ошохо-домнай эсэнги шарайгаар маанад руу шэртэбэ. Харин гиихэдэнь энэ жэлдэ нооһо хайшалалгаар аймагай чемпион болоһон Анна Валиевае хараһаар танибаб.

— Түргөөр лэ хонидойнгоо нооһо хайшалжа дүүргэхын түлөө оролдонобди. Ажалнай яһала бүтээсэтэй. Залуушуул ехэ бэрхээр хайшална,—гээд Анна хөөрэбэ.

Энэ эхэнэрнай бүхы гэр бүлөөрөө эндэ хүдэлжэ байһан байба. Нүхэрынь Вали — пунктын начальник. Хүбүүн, басаган хоёрынь эхынгээ хажууда хайшашад. Мансур гэгшэнь яһала, бэрхээр хайшалдаг болонхой.

Гэрэй захада байһан сарай доро гар хайшашад ажалаа хэжэ байба. 15 хүгшэд ба залуушуул. Пенсионер Сампилай Даша үбгэжөөл сүлөөгүй хайшануудые бүлюудэнэ...

Июлиин 7-ной үдэр худанай үртөөгэйхид ниимээр ажаллажа байгаа һэн. Июлиин 10-най үдэшэ тэдэнэр совхоз соогоо түрүүлэн, хонидойнгоо нооһо хайшалалтые сүм дүүргэһэн байна. Бүхыдөө 8 мянга гаран эхэ хонид, түлгэнүүд, эртын хурьгад «нэхы дэгэлнүүдһээ» һалажа, одоол ан бүп гэбэ.

Машинаар нооһо хайшалагшад Анна Валиева, Евдокия Нимаева, Дабажап Жамбалов, Виктор Гончаров, гар хайшашад Нина Жигмитова, Роза Вафина, Амгалан Номтоева гэгшэд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа. Тиихэдэ 85 наһатай пенсионер Нанзат Ванданов, Даша Сампилов гэгшэд хайшануудые бүлюудэжэ ехэ туһа хээ. Цырендулма Рыгзенова сай, компот шанажа, хүнүүдэй унда харяадаг байһан.

Н. ГАЛДАНОВ.

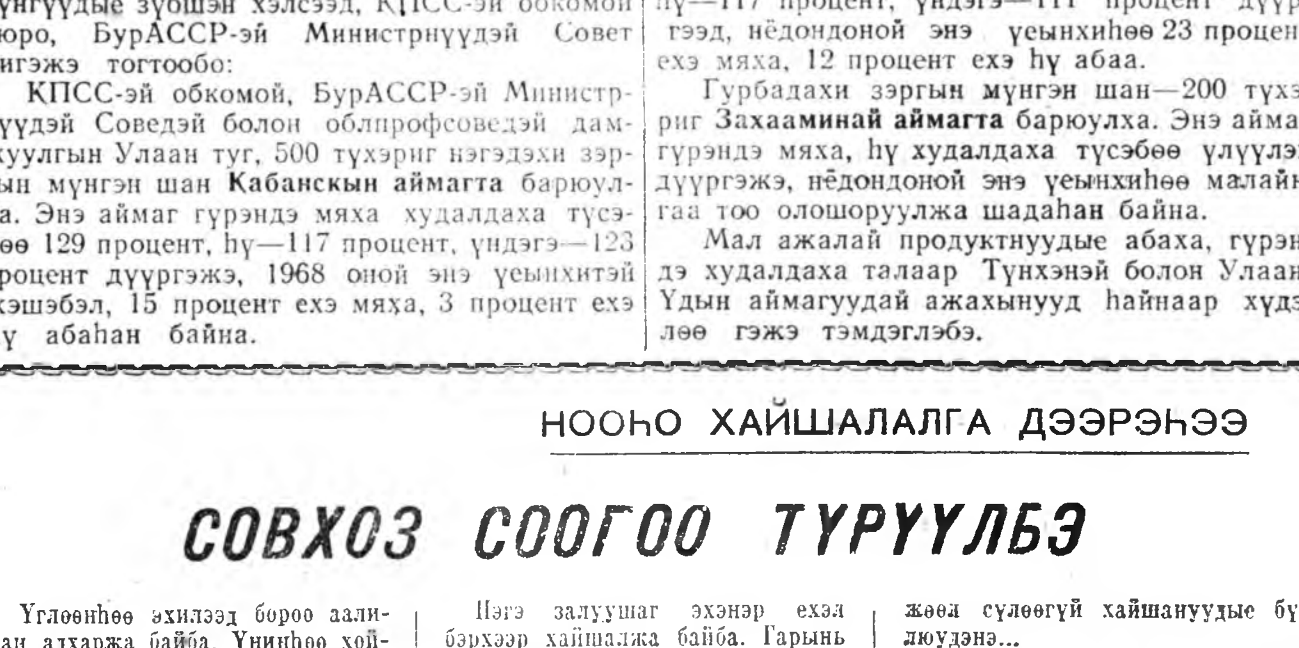

АРАДАЙ ПОЛЬШЫН 25 ЖЭЛЭЙ ОЙ

ПНР-эй ПОСОЛЬСТВОДО БОЛОҺОН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

Июлиин 15-да Польшын Арадай Республикын СССР-тэхи посольстводо ПНР-эй 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан пресс-конференци болобо. Тэндэ совет болон хариин журналистнууд байлсаа. Түрүүшын, бодото демократическа хүдэлмэришэнтаряашанай правительствын бии болоһонһоо хойшо 25 жэл үнгэрбэ. Энэ үе саг энэ гүрэнэй мянган жэлэй түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ удха шанартай шата болоо гээд посол Ян Штасиньский тэмдэглэбэ. Гитлерэй эзэмдэгшэдэй гарта орожо, үхэлэйнгөө аюулда хүрөөд байһан Польшо һэргээн бодожо, бэеэ даанхай гүрэн болоод, мянган жэлэй урда тээ байһан ооһынгоо хилэ эзэлбэ.

Совет армиие фашизмтай тэмсэхэ гол хүсэн гэжэ Польшын олониитэ ажалшад харахаһаа гадна, өөрынгөө союзник гэжэ нэн түрүүн тоолодог байһан юм. Дайсанда эсэргүү тэмсэлдэ Совет Армитай эээм зэмээ түшэлсэн, Польшын арадай сэрэгэй солдадууд тэмсээ һэн. Польшын коммунистнууд арадай сэрэгые байгуулһан, хүмүүжүүлһэн юм. Сүлөөлэгдэһэн Польшын газар дээрэ ажалшадай засагые байгуулһан ушар оронной хүгжэхэ, һалбарха эгээн һайн эрхэ нүхэсэл байгуулжа үгөө бэлэй.

— Мүнөөдэр 25 жэлэй үнгэрөөд байхада промышленна үйлэдбэри 14 дахин, хүдөө ажахын үйлэдбэри 65 процентээр ехэ болоо. Национальна олзо доход дүрбэ дахин ургаа. Мүнөө Польшо дэлхэйн промышленна үйлэдбэриин талаар 11-дэхи һуури эзэлнэ гээд посол хэлэбэ.

Мүнөө үедэ арадай Польшын гурбадахи хүн бүхэн дунда гү, али дээдэ эрдэмтэй. Энээнэй ашаар соёл культура үргэнөөр тарана, хүгжэнэ.

Арадай Польшын хүгжэлтэдэ түрүүшын социалис гүрэн—Советскэ Союзай аха дүүгэй туһаламжа ехэ үүргэ дүүргээ юм. Совет оронной түмэрэй руда, хлопок, тараан, машина болон түхеэрэлгэнүүд арадай Польшын хүгжэлтэдэ туһалаа. Мүнөө Польшо СССР хоёрой хоорондо ехэ хэмжээнэй худалдаа наймаан болоожо байдаг. Социалис оронуудай аха дүүгэй туһаламжа, экономическа хани харилсаан Польшые баруун оронуудай хашалтаһаа абараа. Мүн экономическа харилсан туһалалсалгын Соведтэ Польшын хабаададаг ушар тэрээндэ түйлай ехэ туһаламжа хүргэнэ.

Советскэ Союзай аха дүүгэй туһаламжын ашаар Польшын гадаадын политика урагшатайгаар ябажа, уласхоорондын хэмжээн дээрэ тэрэнэй байдалые бэхижүүлээ.

Арадай Польшо мүнөө В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойе үргэнөөр тэмдэглэхээ бэлдэжэ байна.

Польшын Арадай Республика социалис лагериин, уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нэгэдэлые бэхижүүлгэдэ өөрынгөө хубитые оруулна. ПНР-эй правительство хилэ дээрэхи һүйдхэлтэ ябуулганууд ые эрид шууд буруушаана. Түрүү, империализмда эсэргүү хүсэнүүдэй нэгэдэлэй түлөө, Варшавын договорые бэхижүүлхын түлөө оролдоно. Арадай Польшо бүмбэрсэг дэлхэйн ерээдүй социализмын замаар дабшаха юм гэжэ батаар этигэнэ гээд үгынгөө түгэсхэлдэ посол хэлэбэ.

(ТАСС).

НООҺО ХАЙШАЛАЛГА ДҮҮРЭЭ

«Улаан-Оронго» колхоз байгша ондо 28 отарын 14600 толгой хони хайшалжа, 430 центнер нооһо гүрэндэ тушаахаар хараалһан байна. Ажахын гол баялиг—хонин һүрэгүүдэй «сагаан алта» 15 хоног соо гээлтэ хоролтогүйгөөр, һайнаар хуряажа дүүргэхэ гэһэн зорилго колхозой правлени, партком урдаа табижа, эмхидхэл бэлэдхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулһыень тэмдэглэхэ шухала. Бүхы хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй һайн оролдолго, хүтэлбэрилгын ашаар колхозой центр Оронгодо хонидой нооһо машинаар хайшалха ехэ пункт байгуулагдаһан, нооһо сэбэрээр хайшалхын тулада сарайнууд соогуур ута столнууд хэгдэһэн, 40 электро-хайшанууд табигдаһан юм. Хайшалагдаһан хонидой нооһон саг зуура иилгагдажа, бүридхэлдэ абтаһанай удаа мэшээгүүд соо тэбхэр тэбхэрээр ябталагдажа, тус пунктын хажууда оршодог складта наринаар хадагалагдажа байба. Электромашинануудай эбдэрхэдэ, заһажа, шүдэнүүдыень хурсадхажа байха найдамтай хүнүүд хони хайшалагшадтай адли һайнаар хүдэлжэ гараа.

Тус пунктын хажууда хамтын столово түхеэржэ, хони хайшалагшадые ажалһаань һаатуулангүй, һайнаар тэдэниие эдеэлүүлдэг байһаниинь муу бэшэ. Үдэрэй хоол баридаг газартань хүн бүхэнэй үдэр бүхэндэ хэһэн ажалай дүн харуулһан бюллетень, социалис мүрысөөнэй гурим үлгэгдэнхэй. һайнаар хүдэлжэ байһан хүнүүдые магтан бэшэһэн «Сахилгаан хуудаһанууд» гаргагдаа. Социалис мүрысөөнэй дүн нооһо хайшалалганай һүүлдэ гаргагдажа, олон хони хайшалжа, ехэ нооһо тушааһан хүнүүд үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаха юм.

Колхозой түбтэ эмхидхэгдэһэн хони хайшалалгын оньһожоруулагдаһан пункт июниин 23-һаа июлиин 13 болотор хүдэлжэ, ажахын 23 отарын хонидые хайшалжа дүүргээ. Мүн 3-дахи отделениин, Зүүн Оронгын хонид гараар хайшалагдаһан байна.

Жэшээнь, хони хайшалалгын түб пунктда 70 гаран хүн ажаллаа. Тэдэнэй олонхинь һургуулиин һурагшад болоно.

Мүн хүдөө ажахын хүтэлбэрилэгшэдые бэлдэдэг Улаан-Үдын техникумэй һурагшад нооһо хайшалалгада хабаадажа, ехэхэн туһа хүргөө,—гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд баяртайгаар хөөрэнэд.

Оронгын дунда һургуулиин һурагша Батуева Лида хони хайшалалгын түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, оролдосотойгоор хүдэлөө. Тэрэ үдэртөө дунда зэргээр 25 хони хайшалдаг байгаа. Июниин 23-һаа июлиин 10 болотор Лида басаган 467 толгой хони хайшалжа, 1567 килограмм нооһо тушаагаа.

Гар хайшалагшадай дундаһаа Цырен Жамбалова бэрхээр хүдэлөө. Тэрэ июниин 24-һөө июлиин 10 хүрэтэр 334 хони хайшалжа, 981 килограмм нооһо тушааһан юм. Нүхэд Л. Батуева, С. Номинова, Ц. Жамбаловһаа дутуугүйгөөр хүдэлжэ, олон хони хайшалһан хүнүүдые тоолохо болоо һаа олон. Хони хайшалалган-харюусалгатай хүдэлмэридэ нэгэшье үдэр гээнгүй ябажа, олон хони хайшалжа, ехэ нооһо тушааһан хүбүүд, басагад, хүгшэд, колхозни гууд социалис мүрысөөнэй гуримай ёһоор урмашуулагдажа, хараалагдаһан бэлэгүүдээр шагнагдахань.

Тус совхоз июлиин 12-то гүрэндэ 326 центнер нооһо тушааһан байна. 430 центнер нооһо гүрэндэ тушааха гэһэн түсэбнай дүүргэгдэхэ байха, гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд мэдүүлнэ. Нооһо тушалалга үргэлжэлһөөр.

Нооһо хайшалалгаар тус колхозой хонишодой абаһан уялгануудай дүнгүүдые хаража үзэхэдэ, муу бэшэ. Жэшээлхэдэ, нүхэр П. Н. Нимаевай (1-дэхи отделени) отарада 580 толгой хонин тоологдоно. Тэдэнэр хонин бүриһөө 2.700 грамм нооһо хайшалха уялга абаһан юм. Мүнөө хараад үзэхэдэ, тэдэнэй харууһалһан хонидой толгой бүриһөө 3,37 грамм нооһон хайшалагдаа.

Эндэһээ тобшолол хэхэдэ, Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай «Улаан-Оронго» колхоз хонидой нооһо хайшалалгын харюусалгатай хүдэлмэриие амжалтатай дүүргэбэ ха юм.

М. ЦЫРЕНОВ.

Аймагайнгаа олон хонитой ажахынуудай нэгэн болохо Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо сагаан «алта» суглуулха хаһа дүүрэхэ дүтэлэнхэй. 26 мянган хониһоо 840 центнер нооһо хайшалжа, гүрэндөө худалдаха түсэбэйнгөө урагшатайгаар дүүргэгдэжэ байһан тухай энэ артелиин главна зоотехник Г. С. Чебунин иигэжэ хөөрэбэ:

—Мүнөө жэлэй хониной нооһоной хуурайшье һаань, зарим хайшашад үдэрэй 30—40 хони хайшалаа. 4-дэхи отделениин түрүү хайшашан Г. В. Бусрачная (энэ зураг дээрэ харуулагдана) үдэрэй 40—50 хониной нооһо абадаг. Хонин бүриһөө 3 килограммһаа доошо бэшэ нооһо абаха зорилготой хонишоднай уялгаяа дүүргэнэ. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 3 килограмм сагаан «алтан» гарана. Хониной нооһо хайшалха хаһа үглөө мүнөө дүүрэхэ дүтэлөө.

К. ГАБАЕВ.

Сэлэнгын аймаг.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХАМТААРАА ХЭЛСЭҺЭН ҮРЭ ЕХЭТЭЙ

Хамтын суглаан хадаа партийна эхин организациин эгээл дээдэ органиинь мүн гэжэ КПСС-эй Устав дотор онсолон тэмдэглэгдэнхэй. Хамтаараа зүбшэн хэлсэжэ, урдахи али бүхы зорилгоёо тодорхойлхо, ажал хэрэгэйнгээ ябасые хараха, дутуу дундануудаа элирхэйлхэ гээшэ үрэ дүн ехэтэй зүйл байха ёhотойшье. «Олоороо хэлсэhэн өөгүй» гэжэ оньhон үгын удхань эндэ гаража ерэнэ бэшэ гү?

Үнэхөөрөө хамтын суглаанай хүсэн ехэ байдаг. Жэшээ болгон Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозой парткомой хүдэлмэри эндэ богонихоноор харуулаад туршая. Тус партком (секретариинь А. Я. Кузнецов) партийна эхин организацинуудай, колхозой бүхы коммунистнуудай суглаае болзор соонь ходо зарлажа, тэрээн дээрэ ажахын үйлэдбэридэ, парти доторой ажабайдалда хабаатай гол шухала асуудалнуудые ниитын зүбшэлгэдэ табижа байдаг. hара бүхэндэ нэгэ дахин зарлагдажа байха ёhотой гэhэн Уставай эрилтэ бодотоор баримталжа шадана.

Партийна суглаан дээрэ ямар асуудал хэлсэхэеэ уридшалан түсэблэдэг. Тиигэжэ суглаандаа hайнаар бэлдэнэ, хэлсэлгэдэ табигдаhан асуудал зүбшэлгэдэ коммунистнуудай эдэбхитэйгээр хабаадаха эрхэ байдал тогтоогдоно. Коммунистнуудай суглаан дээрэ хэлсэхэ асуудал түсэблэхэдөө, тэрэнээ партийна шэнжэтэйгээр хараха гэжэ оролдодогынь hайн. Жэшээнь, нёдондо зарлагдаhан колхозой бүхы коммунистнуудай хамтын нэгэ суглаан дээрэ «Ургамалнуудай ургаса дээшэлүүлхэ талаар колхозой партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсээ hэн. Энэ асуудалаар артелиин главна агроном С. Е. Фомин элидхэл хэhэн байгаа.

Ажахын үйлэдбэридэ сэхэ хабаатай асуудал зүбшэлгөөр хэрэгээ хизаарланагүй. Парти доторой ажабайдалай асуудалнууд хамтын хэлсээндэ ходо табигдажа байдаг. Комсомолой организацие партийна талаар хүтэлбэрилгые hайжаруулха тухай асуудал зүбшэhэн суглаан hонирхолтойгоор үнгэрhэн байна.

Партийна эхин организацинуудай хамтын суглаанууд баhал шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэ. Парти доторой хүдэлмэри, коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ хэрэг hайжаруулха асуудалнуудта анхарал онсо хандуулагдана. КПСС-эй Устав ба коммунистнуудай уялга тухай, коммунистын өөрынь жэшээ тухай, партийна даабари ба коммунист, коммунистнуудай түрүү зэргэдэ ябаха үүргэ тухай гэхэшэлэн иимэ удхатай олон асуудалнууд ябажа байгаа тоосоото үедэ эхин организаци бүхэндэ хэлсэгдээ. Иимэ асуудалнуудые суглаанай үзэмжэдэ табиhан ушар коммунистнуудай эдэбхи үүсхэл, харюусалга дээшэлүүлхэ ябадалда hайн жэшээтэй нүлөө үзүүлhыень али олон бодото баримтануудаар гэршэлжэ болоно.

Түрүү үүргэеэ коммунистнуудай хэр зэргэ бэелүүлжэ байhые харуулха болоо hаа, олон жэшээнүүдые эндэ дурдажа боломоор. Хонишод Д. Е. Сидоров, М. Г. Смолин гэгшэд энэ жэлдэ харууhалжа байдаг hүрэг хонидойнгоо зуун толгой эхэ бүхэнhөө 104 хурьга түлжүүлээ бшуу. Партиин гэшүүн, поршоонхо түлжүүлдэг мэргэжэлтэй гахайшан Н. Ф. Игумнова харууhалжа байhан малайнгаа амидын шэгнүүрые хоног бүхэндэ 300—350 граммаар нэмээжэ, эрхим hайн үрэ дүн туйлана. Колхозой луговод Т. С. Некипелов нёдондо гектар сабшалан бүриhөө дунда зэргээр 26 центнер үбhэ ургуулжа абаа. Механизатор В. А. Стрежнев түсэбтэ даабаряа ямаршье сагта эрхим шанартайгаар дүүргэдэг. 1968 ондо хэhэн бүхы хүдэлмэриинь зөөлэн хахалаагада оруулхада, 965 гектарай хэмжээтэй болоо hэн. Залуу коммунист И. А. Бурцевай даадаг коллектив «Газар таряалан эрхимээр элдүүрилдэг бригада» гэhэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Коммунистнууд партийна даабаридаа харюусалгатайгаар хандана, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Колхозой парткомой гэшүүн, механизатор В. А. Стрежнев хабарай тарилгын үедэ бригадынгаа партийна бүлэгые толгойлоо. Өөрөө эрхим үрэ дүн туйлаха зуураа, сугтаа хүдэлдэг бусад нүхэдөө бүтээсэ ехэтэйгээр, эрхим шанартайгаар ажаллуулхые ходо оролдожо ябаа. Тус бригада хабарай тарилгын үедэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ нэгэдэхи hуури эзэлжэ, дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн алдартай.

Коммунист бүхэн саг зуурын, саг үргэлжын партийна даабаритай. Иимэ даабари партийна суглаагаар, парткомой гү, али партбюрогой шиидхэбэреэр үгтэдэг. Илангаяа нютагай интеллигенци — багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, соёлшод — эдэбхитэй агитаторнууд, политинформаторнууд, лекторнууд. Гадна эдэнэр уран hайханай бүлгэмэй хүдэлмэридэ үүсхэлтэйгээр хабаададаг. Энэ ниитын хүдэлмэридэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй өөhэдөө ходо хабаадалсажа байдагынь hайн жэшээ боложо үгэдэг байна. Колхозой түрүүлэгшэ В. В. Смолин, парткомой секретарь А. Я. Кузнецов, главна зоотехник А. С. Смолин, главна агроном С. Е. Фомин, главна экономист Л. А. Смолина, барилгын техник В. Н. Сидоров, ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь А. М. Фалилеев болон бусад уран hайханай бүлгэмэй эдэбхитэй гэшүүд. Мүнөө энэ бүлгэм 40 гэшүүдтэй. Хабарай тарилгын үедэ 15 хүнhөө бүридэhэн агитбригада механизаторнуудай дунда ехэ хүдэлмэри ябуулаа.

Ажахын, партийна, ниитын ажабайдалдахи шиидхэхы шанартай асуудалнуудые хамтаараа хэлсэжэ, үгэеэ нэгэн хүн шэнги ойлголсожо, абаhан шиидхэбэринүүдээ дүүргэлтэ болгохын түлөө бүлтаараа оролдодогынь бодото байдал, hайн үрэ дүнгүүд гэршэлжэ үгэнэ. Партийна суглаанай хүмүүжүүлхы үүргэнь болотооро үйлэдбэри эрхилхэ hургуули байhаниинь эндэ элеэр харагдана. Коммунист бүхэнэй харюусалгын, түрүү үүргын дээшэлhэнэй, партийна журамай бэхижэhэнэй гол үндэhэниинь партийна суглаанhаа үнгитэй гэжэ тобшолол эндэ хэлтэй.

Партийна организациин, бүхы коммунистнуудай оролдолгые, тэдэнэй бэелүүлhэн үрэ дүнгүүдые колхозой үйлэдбэриин, ниитын байдалай ургалта баримталжа үгэнэ. Табан жэлэй гурбалахи жэлые «Победа» колхоз эрхим сэгнэлтэтэйгээр дүүргээ. Тэрэнэй гэршэ — СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг.

Ургаса абаха, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбүүд үлүүлэн дүүргэгдээ hэн. Мал ба таряан ажалhаа абтаhан продукциин өөрынь үнэ сэн хямдаруулха түсэб амжалтатайгаар бэелүүлэгдээ, жэлэй туршада 376 мянган түхэригэй сэбэр олзо колхоз оршолоо. 1969 онии — дүрбэдэхи жэлые hайнаар эхилээд байна. Мяха, hү, үндэгэ гүрэндэ худалдаха даабари холо үлүүлэгдээ, зуун эхэ хонид бүхэнhөө 95 хурьгад түлжүүлэгдээ. Таряа гүрэндэ бэлэдхэхэ табан жэлэй түсэб энэ жэлдэ хүсэндөө хүрэхэ. Оройдоо 300 центнер үлэнхэй ха юм.

«Победа» колхозой үйлэдбэриин, ниитын ажабайдалай хүгжэлтэ, урагшаа дабшалта хадаа партийна организациин ябуулдаг эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин эрид hайжарhанай, тодорхой, мэргэн болоhоной үрэ дүн. Хамаг бүхы хэрэгээ коммунистнуудай хамтааран шиидхэжэ бүтээдэгынь, тэрэнэйнгээ дүүргэлтын хойноhоо хиналта шангаар табижа шададагынь эндэ тобойсо харагдана.

Иимэл хадань коммунистнуудай хамтын суглаан партийна эхин организациин дээдэ орган болоно гэжэ КПСС-эй Устав тодорхойлоо ха юм даа.

Р. ПОЛУСУРОВ.
КПСС-эй обкомой инструктор.

Хорин ... тур...

Табан жэлэй ... зорhоонь урид ... лөө дэлгэрhэн м... hөө үдэртэ эрш... жа байна. В. И. ... hөөр 100 жэлэй ... вахтада жагсаh... ной ажалшад ү... ряа дүүргэхын ... жо байнхай. ... ТЭЦ-эй коллект... хэнhээшье гээг... хид социалис м... гүүдые hара, к... гаргажа, түрүү ... да, халаан, уч... хүдэлмэришэдые ...

Эндэ түрүүшүү... нэй нэгэн Ста... халаанай началь... лэй туршада хү... нэй хүтэлбэри... ТЭЦ соогоо түрү... ража, нилээд ... туйлаhан юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ... Носик.

П. БУРМАК...

ЭХЭ ОРОНДОО — ЭРХИМ ШАНАРТАЙ ЭЛБЭГ МЯХА!

ЭХЭЕЭ ХҮХЭҺЭН ТУГАЛ ТОБИР

Үндэр хадын, ой тайга газарай бэлшээреэр элбэг гээд, манай совхоз нёдондо жэлhээ эхилжэ мяхалиг мал үсхэбэрилхэ мэргэжэлтэй болгогдоо юм.

Тиимэhээ нэн түрүүн үнеэд, бэеэ хүсэhэн гунжад, дүнжэдhөө шадаал hаа тугал олоор абаха, тэдэнние нарайhаань зүбөөр харууhалжа, түлжүүлжэ, түргэн томо болгохо, hайнаар шахаха, илангаяа зунай сагта оролдосотойгоор бэлшээн таргалуулха зэргэтэйбди. Мүн тарган мяха ехээр, гаргаша багатайгаар абадаг болохо хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха болонобди.

Гансахан байгша ондо гүрэндөө 5400 центнер мяха, тэрэ тоодо 3 мянган центнер үхэрэй тарган мяха тушааха түсэбтэйбди.

Энээниие дүүргэхэ ямар арга боломжо манда бии гээшэб? Нэн түрүүн үхэр, хонидые зунай сагта холын бэлшээридэ абаашажа hайнаар адуулха. шэгнүүрыень ехээр нэмээлгэхэ болонобди. Мүнөө Ара-Тори, Химнэ голой эхин, Эрдэни-Дабаан, Зүүн-Наран гэхэ мэтэ газарнуудта мянга гаран толгой үхэр абаашагданхай. Тэдэнние бэрхэ малшад Жамбал Очиров, Ханда Тучинова, Базар Найданов болон бусад адуулна.

Тэндэхи малшаднай Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхидой үүсхэл дэмжэжэ, зунай бэлшээриин хаhада 100 үдэр соо үхэр бүхэнэй шэгнүүр 100 килограммhаа бага бэшээр нэмээхын түлөө тэмсэнэ.

Гэхэтэй хамта эрхим шанартай мяха ехээр абадаг болохын тула тугалнуудые үнеэдтэ заяадажа, хүхүүлжэ түлжүүлхэ арга үргэнөөр хэрэглэхэмнай. Жэлэй эхинhээ хойшо 970 үнеэдтэ тугалнуудые заядажа түлжүүлдэг болообди. Иигэжэ тугалнуудта эхынь hү хүхүүлжэ түлжүүлхэдэ алишье талаараа ашагтай байhаниие үнгэрhэн таба-зургаа hарын дүн элитээр харуулна.

Нарайhаа хойшо эхэеэ хүхэжэ байhан тугал hураггүй тобир, мяхалиг, үбшэ хабшанда бэлээр нэрбэгдэхэгүй шэрхи, түргэн томо болосотой байна. Илангаяа тэдэнэр шэшэнэ, доторoo үбдэнэ аа гү гэжэ айха юумэн байдаггүй.

Үнеэдтэ тугалнуудые заядажа түлжүүлдэг болоходомнай фермэнүүдтэ hаалишад, тугалшадые олоор байлгаhанай үлүү болоо. Хэрбээ урдань үнеэдые hаадаг байхадаа, нэгэ фермэдэ 10—12 hаалишад хүдэлдэг hаа, мүнөө 5-6 хүн байна. Энээнэй ашаар ажалай гаргаша нилээд хороно, абтаhан продукциин өөрынь үнэ сэн hураггүй хямдарна.

Жэшээлхэдэ, урдань тугал бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдээ арайхан гэжэл 700 граммаар нэмээдэг hаа, мүнөө 750—800 граммаар hулахан нэмээнэ. Энэмнай үсөөхэн тугал бэшэ, харин эхэеэ хүхэжэ байhан аяар 500 гаран тугал тус тустаа шэгнүүрээ эды шэнээнээр нэмээнэ бшуу.

Зарим түрүү малшаднай бүришье hайн үрэ дүн туйлана. Хүндэлэн-Номтын гүүртэдэ мүнөө 196 үнеэдтэ 140 гаран тугал заядажа түлжүүлэгдэнэ. hаяшаг шэгнэхэдэмнай тугал бүхэнниинь шэгнүүрээ сүүдхын 900 шахуу граммаар дээшэлүүлhэн байба. Илангаяа малшад И. Ф. Аксентьева, А. А. Павлова гэгшэд тугалнуудаа бүришье түргэн томо болгожо шадана.

Энэ жэлдэ мяханай гүүртэнүүдтэ зуун үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 85 тугал абажа, бултыень долоо hаратай болоторнь үнеэдтэ заядажа түлжүүлхэ зорилготойбди. Долоо hаратай тугал бүхэнние 170 килограммhаа доошо бэшэ шэгнүүртэй болгохын түлөө тэмсэнэбди.

Тэдэнние эхэhээнь hалгаагаад, бэлшээн, шахан таргалуулха гүүртэдэ тушаахабди. Долоо hаратай тугалнуудые зундаа hайнаар адуулжа, толгой бүхэнэйнь шэгнүүр 90—100 килограммаар нэмээлгээд, намартаа үшөө 2 hара соо зүбөөр шахан таргалуулжа, тус бүриинь шэгнүүр 60 килограммаар дээшэлүүлхэбди. Тиигэжэ 17—18 hаратай буруу, хашарагуудые тус тустань 300—310 килограмм татаха болгожо гүрэндэ тушаахабди.

Гансашье энэ бэшэ. Мүнөө малайнгаа үүлтэр hайжаруулха хэмжээ абажа эхилээбди. Тугалнуудые эхэдэнь заядажа түлжүүлдэг бүхы гүүртэнүүдтэ искусственна үрэжүүлгын пунктнууд эмхидхэгдээ. Үнеэд, бэеэ хүсэhэн гунжад гүрэнэй племстанциhаа асарагдаhан мяхалиг үүлтэрэй герефордско бухын үрөөр үрэжүүлэгдэнэ.

Иигэжэ үхэрэй тарган мяха ехээр абаха, гүрэндөө элбэгээр худалдадаг болохын тула түрүүшын алхам хэжэ байнабди.

Г. ЖАНЦАНОВ,
Зэдын аймагай Оёорой совхозой главна зоотехник.

РЕПОРТАЖ

ШЭНЭ ГЭРНҮҮД

Авиационно заводой барилгын управлениин барилгашад үдэр хоногой ошохо тума байрын, культурна ажаhуудалай гэрнүүдые олоор барижа, түрэл городойнгоо шэнжэ шарайе шэмэглэнэ. Үйлсын захаар хаяа хадхан бодоhон үндэр сагаан гэрнүүд ербылдэн, хүн бүхэнэй анхарал татана.

Комаровой нэрэмжэтэ үйлсэ хүдэлмэришэдэй городой ехэ үйлсэнүүдэй нэгэниинь гэжэ тоологдодог. Тэд мүнөө энэ үйлсэдэ тон ехэ барилга хэгдэжэ байна. hүүлэй жэлнүүдтэ эндэ тус бүридөө 80 бүлэ айлай орохо олон гэрнүүд баригдажа, хүдэлмэришэдэй түбхинэн ороо. Мүнөө энэ үйлсэдэ үшөө нэгэ иимэ гэр баригдажа байна. Аяар тэрэ дээрэ, табадахи дабхарта шулуушадай шуумгайгаар лэ хүдэлжэ байхань харагдана. Тохорюун ута хүзүүтэй кран хахинан хүдэлжэ, хирпиисэнүүдые багса багсаар үргөөд лэ шулуушалай урда табина.

— Эндэ Егор Трескинэй даадаг барилгын комплексно бригадынхид хүдэлжэ байна. Июниин даабари тэдэнэр 90 процентээр үлүүлэн дүүргэhэн юм. Байгша оной зургаа hара соо бэшэнэй дундаhаа эрхимлэжэ ябана,—гээд барилгын хоёрдохи участогай начальник Василий Михайлович Газинский хөөрэнэ. Тиин самсынгаа хармаанhаа бишыхан блокнот гаргажа, «зургаа hарынь дүнгүүдые харыт даа», — гээд тэрэнээ намда hарбайба. hара бүриин даабариин дүүргэлтэ процентээр гаргагданхай. Январь hарада 170, февральда — 160, мартда — 170, апрельдэ — 180 гэhэн тоонууд тэндэнь аржытар бэшэгдэнхэй. Эдэнэй үдэр бүри улам эршэмтэйгээр хүдэлжэ байhыень энэ тоонууд элихэнээр гэршэлнэ. Харин май, июнь hаранууд соо 190 процентдэ хүргөө. Халаан соогоо 1500 түхэригэй барилга хэхэ юм аад, 2200—2300 түхэригэй барилга хэжэ, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ. Тиигэжэ апрель, май hаранууд соо Егор Трескинэй бригадынхид эрхим амжалта туйлажа, барилгын управлениин начальнигай, парткомой болон профсоюзай комитедэй зүгhөө 515 түхэригэй мүнгэн шан абаhан байна.

— Ёhотой барилгашад эндэ хүдэлнэ даа, — гээд Василий Михайлович омогоор хэлэнэ. Уданшьегүй Егор Трескинэй хүдэлжэ байhан табадахи дабхарта гарабабди. Багахан түмэр хүрзэнүүдые бариhан шулуушад нэгэ хүн шэнгеэр хүдэлнэ. Тэбхэр хирпиисэнүүдые зэргэлүүлэн, оншотойхоноор хоноонo. Хүнэй харааhаар байтар ханань өөдөө үндын бодоно.

— Хүрзээ зүбөөр бари. Минии хирпиисэ табихыем hайса хара! — гэжэ байгаад гуша гара наhанай хүдэр бэетэй хүдэлмэришэн залуу хүбүүндэ заабари хэлэнэ. Тэрэнь ехэл болгоомжотойгоор хирпиисэнүүдые холбожо, «тэгшэ гү» гэhэн маягтайгаар шагаан харана.

— Егор Егорович! hурагшагнай хэр оролдосотой хүбүүн бэ? — гээд Василий Михайлович асууба.

— Шулуушан болохо шадабари бии. Үсэглэдэр шалгалта барижа, хоёрдохи разрядай үнэмшэлгэ абаа,— гээд Егор Трескин hурагшаяа магтана.

Арбан гурбан жэл соо барилгада хүдэлhэн Егор Трескин нилээд баян дүй дүршэлтэй болоhон барилгашан. Тэрэ шулуушанай, модошо дарханай, бетонщигой мэргэжэл тэгшэ hайнаар шудалhан тула алишье хүдэлмэриинь амжалтатайгаар лэ бүтээжэ шададаг. Тэд энэ мэргэжэлдээ олон хүдэлмэришэдые hургажа гаргаhан юм. Мүнөө залуу хүдэлмэришэн Валерий Хапхатовые hургажа байна бшуу. Тэд хүн бүхэн адли бэшэ байдаг ха юм. Шулуушан болохын тула тусгаар бэлиг шадабари, зоригшье хэрэгтэй. Энээн тушаа түрүү бригадир Егор Егорович Трескин hонирхолтойгоор хөөрэбэ.

Тэрэнэй ажал тухайгаа зохидхоноор, налгай дулааханаар хөөрэхэдэнь, өөрынгөө хэжэ байhан хүдэлмэридэ ёhотойгоор дурлаhан хүн гэжэ абаhаар лэ ойлгобоб.

Энэ баригдажа байhан гэрэй табадахи дабхарhаа хүдэлмэришэдэй городоо альган дээрэ мэтээр харагдана. Үргэн үйлсэнүүдэй дунда таригдаhан модод ногоорон, хүнэй нюдэ баясуулна. Шэнэлэгдэн hэргэhэн түрэл городоо энэ үндэрhөө шэртэн харахадаа, Трескин юун тухай бодомжолно хаб. Эндэхи ехэнхи гэр байранууд тэрэнэйл гараар баригдаhан.

— Харана бээт, тэрэ 80 байратай гэр. Үхибүү тэбэриhэн эхэнэр дунда подъездын дэргэдэ зогсожо байна. Тэрэниие бидэ байгша оной январь hара соо барижа дүүргээд, ашаглалгада тушааhан зомди. Гүрэнэй комиссиэ эрхим шанартайгаар тушаажа, «таба» гэhэн сэгнэлтэ абаа hэмди, — гэжэ баяр баясхалантайгаар тэрэм хөөрэбэ.

Энэ гэрэйнгээ торхо барилгашадай hайндэртэ барижа дүүргэхэбди. Түсэбэй ёhоор сентябрь hарада тушааха байгаабди. Тэд манай барилгашад хүдэлмэришэ бэрхэ зон юм. Халаан бүриингөө даабари 30—40 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг, hайн шанартайгаар хүдэлмэреэ бүтээжэ шададаг, — гэжэ Егор Егорович дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ.

— Ямар түрүү арга ажалдаа хэрэглэнэбта? Хайшан гээд иимэ үндэр амжалта туйлана гээшэбта? — гээд асуухада, Егор Егоровичой шэг шарай хубилжа, сэлмэг нюдэдынь соготойгоор ялалзан: — Бидэндэ ямар нюуса байхаб даа. Булта хүдэлмэришэдэй ажаллажа байхыень харана гээшэт. Тэд манай хүдэлмэришэд барилгын хоёр-гурбан мэргэжэл тэгшэ шудалhан зон. Хирпиисын дуталдаа hаа, модошо дархадай, бетонщигуудай хэхэ хүдэлмэри хэжэ ородог. Тиимэhээ хүдэлмэриин үедэ миин hууха ушар гарадаггүй. Ажал хэрэг бүтэhэн лэ байдаг шуу...

Аха дүү Василий, Анатолий Чернышевтэн халаан соогоо 2 кубометр хана бодхоохо аад, 2,5—3 кубометр хана барижа, халаанайнгаа даабари 40—50 процентээр үлүүлэн дүүргэдэг. Мүн шулуушан эхэнэр Зинаида Карапаева ямаршье эрэшүүлhээ дуташгүй хүдэлнэ. Энэ түрүү шулуушадhаа жэшээ абаhан бэшэшье хүдэлмэришэд hайн амжалта туйлана.

Энэ гэрээ болзорhоонь урид барижа дүүргээд, эдэнэр 80 байратай үшөө нэгэ гэрэй барилга эхилхэ юм. Мүнөө hууриинь табигданхай. Ажалша зондо баяр асаран, шэнэ гэрнүүдые түргэнөөр, hайн шанартайгаар баридаг авиационно заводой барилгын управлениин хоёрдохи участогай шулуушад бүхы туйлаhан амжалтаяа В. И. Ленинэй түрэhөөр 100 жэлэй ойн hайндэртэ зорюулаанхай.

К. ЖАМЬЯНОВ.
Улаан-Үдын авиазавод.

РОССИН ЭГЭШЭ ДҮҮ РЕСПУБЛИКАНУУД

ТАСС-ай корреспондентнүүд мэдээсэнэ

КАЗАНИИН ШЭНЭ БАРИЛГАНУУД

КАЗАНЬ. Казаниин түб шэнэдхэгдэн хубилгагдажа байна. Гостиницынь дабхарнууд огторгой өөдэ дүүлинэ. Казаньда ерэhэн зоншод энэ гостиницын 14-дэхи дабхарай адаглалгын талмайhаа бүхы хотые шэртэн хараха аргатай.

Университедэй хуушан байшангай хажууда барилга хэгдэжэ эхилбэ. Эндэ физическэ факультедэй 14 дабхар байшан бодхоогдожо байна. Тэрээнhээ галуур 4,5 миллион том номуудтай, актова шэнэ залтай hуралсалай 17 дабхар корпус мүн лэ университедэй мэдэлдэ орохо.

Тус хотын тон hаяын Ленинскэ районой Казанка гэжэ мүрэнэй эрьедэ залуушуулай байшан баригдана. Тэндэнь комсомолой эдэбхитэдэй hургуули, гостиница орохо, харин тэдэндэ залгуулан баригдаhан байшангууд соо спортын зал, таhагууд, ресторан байха юм. Харин тэрэнэй урда таладань газетэнүүд-журналнуудай хэблэлэй байшангуудай галмай бэлдэгдэжэ байнхай.

Ленинэй нэрэмжэтэ республиканска библиотекын, Г. Камалын нэрэмжэтэ Татарай академическэ театрай, филармониин концертнэ залай, стройбанкын ба бусад ниитын, соёлой ба ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, албан захиргаанай зургаануудай шэнэ байшангууд хотын түбые шэмэглэн гоёохо.

А. ДЬЯЧЕНКО.

ХАДЫН НАЖАРАЙ ХАЙРА

ОРДЖОНИКИДЗЕ. Хойто-Осетиин жэмэс болон овощой плантацинуудта халуун хаhа оронхой: эртын таримал овош, гүлзөөргэнэ суглуулжа эхилээ.

106 мянга шахуу баанха хангалтама клубникын варени, hамарай шүүhэ Эльхотовско ба Черненскэ заводуудай хүдэлмэрилэгшэд бэлэдхэжэ, сибирягуудта эльгээгээ. Овощой консервэнүүд мүн лэ ехээр, элбэгээр бэлэдхэгдээ.

Ороoho таряа хуряалгын болзорой дүүрэтэр Осетиин консервнэ промышленностиин предприятинууд үшөө 70 миллион үлүүтэй баанха элдэб жэмэс ба овощой консервэ бүйлүүлэн үйлэдбэрилхэ юм.

Т. ЕФИМОВ.

ХАДЫН ЗҮРГЭНҮҮДЭЭР

ГРОЗНЫЙ. Чечено-Ингушай ниислэл — Грозный хотоhоо туристнуудай түрүүшын бүлэгүүд 389-дэхи шэнэ маршрудаар гараба. Хэдэн арбаад километр ябаад, агы хабсагайн оёорто Аргун мүрэнэй шааяжа байхые хараа. Энэнэй эхиндэ ойртохо бүри хангил эрьенүүдынь ойротолдон, агаарта хөөрэжэ байhандал үзэгдэдэг «ябаган» хүүргэнүүд тэрээн дээгүүрнь татаатай юм.

Аргунай агы хабшалнууд гайхамшаг үзэсхэлэн гоё байхаhаа гадна, хадынхидай хуушанай хүшөөнүүд — эртэ урда сагай харуулай башнинуудынь үзэсхэлэн. Эдэ шулуун башнинуудынь оршон тойронхи байгаалитай найралдан тааралдадаг тулдаа, тэрэниие дары обёорон илгаруулхаар бэшэ байдаг.

Чеченын Итум-Кале гэжэ тосхонhоо саашаа Хевсуретиин саhата хяранууд харагдадаг. Аяншал бүхы замдаа сэбэр булагуудтай, нарзан аршаануудтай, заахан горхонуудтай дайралдаха.

Чечено-Ингушhаа саашадаа Грузиин хада уулануд хүдар, Шатили гэжэ тосхон тээшэ зүргэ харгы зурыха. Аяншад эндэhээ автобусуудта hуужа Тбилиси ошоно. Маршрудайнь эсэс — Хара далайн хүрин hаарал эрье.

Г. НАСОНОВ.

ЭНДЭШЬЕ ВИНОГРАД УРГАНА

ЙОШКАР-ОЛА. Петр Александрович Угольников hүри hөөг бэшэгүүдые стол дээрэ табиба.

— Эдэмни хахад жэл соохи бэшэг. Хабартаа, намаргаа почтальон үдэр бүри 3-4 бэшэг асардаг hэн.

Угольниковой дурадхаhан багса соонь 200 гаран бэшэг — Москваhаа, Карагандаhаа, Курганhаа, Алма-Атаhаа, Вильнюсhээ, Ямпольhоо, Хабаровскhаа, Новосибирскhээ, Красноярскhаа, Луганскhаа, Казаньhаа, Тулаhаа... ерэнхэй. Дүршэл ехэтэйшье, туршалга хэжэ hая эхилhэншье виноградшад, наhажаал хүнүүдшье, hурагшадшье бии. Бэшэг бүхэн соонь баяр баясхалан хүргэгдэнэ, жэмэсэй эшэнүүдые эльгээгыт гэhэн гуйлтануудшье хэгдэнэ.

Мариин АССР-эй шэмэрүүн уларилда виноград ургуулдаг онол арга тухай «Садо... налла толилуулhан ... тьягаараа мэдээжэ ... раб-барилгаша бай... пенсидэ гараhанhаа ... жэлдэ Йошкар-Ола... саал соогоо виноград ...

90 шахуу сортын ... дэнь нютагжанхай. ... hаань жэмэс абтана. ...

П. А. Угольников ... тэртэй юм. Виноград... эльгээhэн адресууда... шэдэг. Хэдэн арбаад ... дыеороной бүхы ... нуудта жэл бүри эль...

В. АЛ...

КОМИИН АССР. Сысола болон Вычегда мүрэн... хуулга түлэг дундаа ябажа байна. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: модо урадхуулгын конторын хүдэлмэришэд ээлжээ... дые урадхуулхаяа байна.
ТАС...

ЭБТЭ НЭГЭДЭЛ—ИЛАГДАШАГҮЙ ХҮСЭН

...ЭЕ БЭЕДЭЭ ЭТИГЭХЭГҮЙ. ХУДАЛ ХУУРМАГ ...ЛЭЛГЫН, ХАРА МЭХЭТЭ ПОЛИТИКА ЭСЭС-...ОЛЮУЛАГДАХА ЕҺОТОЙ. СААШАДАА ЭНЭ ...ИТИКА РОССИН АРАДУУДАЙ БЭЕ БЭЕДЭЭ ...ЩӨӨР ЭТИГЭХЭ, ЗҮБ, ҮНЭН СЭХЭ ПОЛИТИ-...ҺЭЛГЭГДЭХЭ ЕҺОТОЙ.

...Е БЭЕДЭЭ ИИГЭЖЭ ЭТИГЭДЭГ БОЛООЛ ...РОССИН АРАДУУДАЙ ҮНЭН СЭХЭ, БАТА БЭ-...ОЛБООН БАЙГУУЛАГДАХА БАЙНА».

(В. И. Ленинэй бэшэһэн «Россин арадуудай эрхэ сүлөөгэй Декларацинһаа»).

...ОН ҮНДЭҺЭ ЯҺАТАНАЙ ...ҮЛӨӨЛЭГШЭНЭР ИИГЭЖЭ ХӨӨРЭНЭ

...нүхэсэл тухай хэдэн үгэ хэлэхыень олон нүхэдтэ хан-... Тэдо мэргэн, һонирхолтой харюунууд абтаа. ...захаһаань абаад, буряад малшан, хорёод гаран ...һаалишанаар хүдэлһэн Бимуу Цыренжаповагай, комсомо-...лёкоор шэнэ газар эдлэлсэхэеэ Эгэтэ ерэһэн, мүнөө сабша-...һайжаруулха оньһожоруулмал отрядай механизатор белорусс ...Старостенкын, Тайлуудай таряан ажалай бригадир Анатолий ...скийн хэлэһэн үгэ эндэ толилбобди.

Бумуу ЦЫРЕНЖАПОВА:

...газар элдүүрил- ...өө малшадай ...ро-Хорой гэжэ ...нээр тогтоо ...манай колхо- ...дахи комплек- ...гадын бүхы ...нэл суглуу- томо гэгшын ...рхидхэгдээ бэ- ...ын анха тог- ...хойшо һаа- ...малшадаар гол ...үшуул хүдэ- ...й фермынгия интернацио- ...жэ суурхадаг ... үбэлдөө ...малтагаанаар ...дундалаад, ...лэд үсөөн ...лоо, буряад, ород, татар яһатан хоорондоо эгэшэ дүү шэнги эбтэйгээр ажаллажа, ондо орообди. Үбэлэй сагта үнеэн бүриһөө мянган литр һү һааха гэһэн мүрысөөндэ Турышева Мариямнай илажа гараа.

Һаамхай үнеэн бүриһөө 1006 литр һү һаагаа. Базырова Верэдэ иимэ ушарай тохёолдоогүй һаа (Чимитов Цыден-Ешэтэн хоёр басагатай аад, хүбүү хүлеэжэ һарадаа шаханхай), тиимэшье бэлээр ахигдаал орхихогүй һэн даа. Ехэл абьяастайгаар ажаллалаг, хонгор һайхан зантай хүн юм. Верэеэ «татар» гэжэ хэн тоймогнай хэлэн гээд, нэгэтэ ехээр гомодхоожорхин алдаа бэлэйбди. Үнэн зүрхэнһөө үелөөд, найдалсаад ябахада, хүн бүхэн адли даа, нэгэнинь — бултанайнгаа түлөө, бултадаа — нэгэнэйнгээ түлөө гэдэг ехэл зүб юм.

Иван СТАРОСТЕНКО:

...йнгээ алба Бай-...ихи нютагуу-...дэ хэжэ дүүр-...хи хизаарые ...а, хүдөөгэй ...аймагта шэнэ ...ашаглалсахыем ...гэжэ комсомо-...о хандаа һэм. ...и сүндэтэй-...абаа һааб ... тунга талые ...ажа, түрүүшын ...таталсаһандаа ...ойб. Талын ...тарнууд: — бе-...буряад Иванууд ...уев бидэ хоё-рые нүхэднай хүхеэн татажа нэрлэдэг һэн. «С-80» гэжэ тиихэдэ

эгээл хүсэтэй трактор дааһан үүринэр урматайшье гээшэмнай аргагүй, хилганата хүрьһые эсхэжэл гарадаг һэмди. Тэрэ мартагдашагүй үдэрнүүдһээ хойшо 14 жэл үнгэрөөдхибэ. Урматай, жаргалтай, олон нүхэдтэй ябахада, сагайшье ошоһониинь мэдэгдээгүй.

Элдин һайхан Эгэтэ хоёрдохи түрэл нютагни болонхой. Эндэ гэр бүлэ боложо түбхинэнхэйб, үрэ хүүгэдые үдхэжэ, бүхөөр үндэһэ табижа һуурижанхайб.

Анатолий РУЖАНСКИЙ:

— минии түрэ-... Абамни аяар ...оор Хара-Шэ-... колхоздо анха тү-...моузел тодхол-... ама» дуугар-...һан, тиихэдэ ... олон үхибүү ...өө хажуугаар, ... ажалда шадал ... хабаадалсадаг ...м, Минии абгай, ... би өөрөө Эгэ-...шатын буряад ... «а» үзэг ..., эрдэм номдо ...захалһан байна- ... багаһаа, мэ-...һөө үелһэн, суг ...аллажа ха-нилһан нүхэдһөө ондоо һайн һайхан юун бай-

хаб? Али нэгэн нүхэрэйнгөө эндүүржэ, буруу харгыгаар хадуурхаа һабалинь, ойлгуулха, заһаруулхые бодохош. Амжалтатай, урагшатай ябахадань, үнэн сэдьхэлһээ баясахаш.

Мүнөө минии даадаг таряан ажалай бригада «Дружба» колхоз соогоо газар элдүүрилгээр бараг тооной гэгдэдэг. Тарилга, хуряалгынгаа урда ороод, бусад бригадануудтаа хамһалсаха ушар заримдаа гарадаг. Бэе бэедээ шадал зэргээрээ туһалалсаха, хэн хэнэйнгээ дүй дүршэл хубаалдаха гээшэ мүнөөнэй хани харилсаанай гол шэнжэ болонхой бшуу.

1. Һүлдэ һайхан нэрэтэ

«Дружба». Иимэ нэрэ манай колхоздо улхатайханаар үгтэһэн юм. Поперечёнск деревниин ородууд, Хара-Шэбэрэй, Үлзытын буряадууд гурбан колхозоо һайн дураараа нэгэдхэн, урданай Эгэтын МТС-эй һуурида түб тосхоноо һунгажа, Яруунa соогоо эгээл томо хамтын ажахые табхэр арбан жэлэй саана тогтооһон гээшэ. Хани барисаан гэһэн һүлдэ нэрэтэй колхоздомнай ород, буряадуудһаа гадна, чуваш, татар, украинец, белоруссууд суг ажаһуудаг, эбтэй эетэйгээр хүдэлжэ, хамтынгаа ажахы улам арьбадхажа байдаг.

Гүрэнэй ехэ туһаламжада (МТС-эйшье хэды шэнээн байра байдал, түхеэрэлгэ колхоздомнай үгтөө гээшэб), дэмжэлгэдэ түшэглэн, манай колхознигууд һүүлэй арбан жэлэй турша соо, ажахынуудаа нэгэдхэһэнһээ хойшо бүри эршэмтэйгээр ажалажа, мяха, һү, нооһо хоёр дахин шахуугаар нэмээгээ гэхэ гү, али үнгэрөөшэ жэл 4570 центнер мяха, 12107 центнер һү, 428,4 центнер нооһо абаһан байна.

В. И. Ленинэй ойн баярай хүндэлэлдэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ халуунаар хабаадалсан, малшад, таряашаднай яһала ехэ амжалта туйлана. Тэдэнэрэй эдэбхитэй ажалаар гүрэндэ мяха, үндэгэ худалдаха хахад жэлэй түсэб болзорһоо урид, агуу ехэ багшын түрэһэн үдэр—апрелиин 22 болотор дүүргэгдээ һэн. Нооһоной гараса урда жэлэйхиһээ дээшээ. Эхэ орондоо нооһо тушааха даабари үлүүлэгдэхээр хараалагдана. Хони хайшалалга урданайхиһаа эмхитэйгээр, шанар һайнтайгаар ябажа байна.

Һүүлэй гурба-дүрбэн жэлдэ орооһо таряанай ургаса хангалтагүй байгаа. Байгаалиин уларилһаа гална, тарилгын шанарһаа, харууһалгын хэмжээнһээ дулдыдадаг байһыень хараада абажа, механизаторнууд, таряашаднай үнгэрөөшэ хабарай тарилгын хүдэлмэрие зохисотой болзор соонь, һайн шанартайгаар үнгэргэхын түлөө тэмсээ. Энэ жэл баһал хуурай хабарай тохёолдобошье, оролдоһоной урмада таряанай гараса һайн һууритай. Буртаг үбһэнһөө сэбэрлэхын тула ехэхэн талмайда самолёдоор хорон сасагдажа һаяхан дүүрэбэ.

Гол горходой уһа бишыхашье хии тала руу табингүй, элдүүриин газар уһалалгада сүм хэрэглэхэ гэжэ мүнөө үень ехэхэн хүсэ, техникэ табигдаа, хүнүүд олоороо хабаадана. Хура бороо оронгүй, хэды хашалан үзүүлбэшье һаань, бүхы колхознигуудай хүсэлэл оролдолгоор бэрхэшээлнүүд дабагдажа, мүнөө жэлэй таряанай, үбһэ ногооной абтаса, илангаяа ниитын малай тэжээл бэлэдхэлгэ урда урданайхиһаа улам эмхитэйгээр үнгэргэгдэхэнь һэжэггүй.

Юрэнхылэн тобшолбол, колхозой экономико хүгжөөхэ энэ жэлэйнгээ түсэбые бүхы талаарнь дүүргэхын, багша Ленинэй ойн баярые ажалай шэнэ бэлэгээр угтахын түлөө бүгэдэ ниитын тэмсэлдэ манай колхозой гэшүүн бүхэн хүсэ шадалаа, дүй дүршэлөө гамнангүй хүдэлхэнь бата найдамтай.

2. Анда нүхэд, аха дүүнэр

Хамтынгаа ажахын аша туһын түлэ нэгэ һаналтайгаар, адли хүсэлтэйгөөр оролдожо ябадаг колхознигуудаараа омогорхон баясанабди. Манай «Дружба» колхозой мүнөө эдлэдэг газар нютагуудта урдань, хаанта засагай үедэ ондо ондоо яһатанай хоорондо мүнөөнэйхидэл иимэ һайн холбоо барисаан гэжэ байгаагүй. Үндэһэн буряад зон дарлагшад, дарлагдагшад гэжэ илгархаһаа гадна, отог (род) ба гарбалаараа анги болодог байхада, хүнүүдэй хоорондын харилсаан хэсүүл зүрилдөөтэй һэн ха даа гэжэ сэдьхэгдэдэг. Урдань Мужыхан талада түрэһэн хүмби, бодонгууд отогойб, таанад, хара-шэбэрэйхид, хүбдүүдүүдтэ гэжэ амяарлан, хаяа хадхажа, нэгэ голой уһа уужа, хүршэ һууһан нютагайхидтаа дээрэлхүүгээр, бэерхүүгээр хандадаг байһан. Харин мүнөө хэмнай али отогой бэлэй гэжэ үбгэд, хүгшэдшье мартажархинхай. Энэ хүн татар, тэрэ ород гэжэ яһанай илгаа ойндоошье оруулдаггүй, харин «ута Петро», «манай Хосноо», Балдан-Дамба гэхэшэлэн, инаг халуунаар нэрлэлсээд, уһан буряадаар, тордиһогүй ородоор хөөрэлдөөд, хүхилдөөд, «бидэ дружбынхидбди» гэжэ нэгэ амин ябадаг, эбтэй һайханаар ажаһуудаг ушар ёһые жэшээ баримтануудаар баталха гээ һаа, захадань гарагдашагүй олон даа. Татар басаган буряад хүбүүнэй һамган болоод, олон хүүгэдые үдхэжэ һууна. Эгэтын талын шэнэ газар эдлэлсэхэеэ ерэһэн хүбүүнэй Белоруссидаа айлшалжа, ута замда ябатараа, гэнэн хонгоройнгоо ехэдэ хармаан хооһорторoo мүнгөө абхуулшоо гэжэ дуулаад, хоёрдохи түрэл нютагынь болоһон Эгэтын талын хүбүүд, басагад өөһэд хоорондоо татари соносхон, улаан, ногоон шарбуунсануудые анда нүхэртөө «сахилгаан түргэнөөр» ябуулһан юм гэхэшэлэн, ондо ондоо яһатанай бэе бэедээ инаг илдамаар, этигэл найдалтайгаар хандалсаһан, хүн хүнэй хубиин харилсаанда мүнөө үдэр бүри үзэгдэжэ байдаг эбтэй һайхан ябадалнууд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэхэ үлүү шэнги, ехэ саг бараха бээз. Харин манай колхозой эбтэй эетэйшүүл хамтынгаа ажал дээрэ бэе бэедээ туһалалсажа, хамһалсажа, али алинайнгаа өөрын уг шадабаряар аха дүүгэй ёһоор андалсажа, урдаа табиһан ниитынгээ зорилго амжалтатайгаар бэелүүлхын тула бүгэдөөрөө оролдодог тухайнь эндэ, халташье һаа тогтолтой.

3. Нэгэнэй оншо—нүгөөдын дүршэл

Тайлуудай (Поперечёнск тосхониие нютагайхид иигэжэ нэрлэдэг) бригадынхид таряан ажал эрхилхэ талаараа булюу, нүгөөдэ хоёр бригадынхиһаа үлүү һайн газартайшье бэшэ аад, үндэр ургаса туйладаг. Элинсэг хулинсагуудынь анха түрүүн Эгэтын голдо газар хахалжа, орооһо тарижа һууриҗаһан хаям. Үг дамжан ерэһэн «газар эльгэтэ» Тайлуудаймнай трактористнар, механизаторнууд үнгэрөөшэ хабарайшье тарилга һайн шанартайгаар хээ. Нёдондо намар таряа хадалгаяа бүгэдэнһөө эртэ дүүргээд, Хара-Шэбэрэй, Үлзытын бригаданuудые буксирдаа һэн. Ходол амбаар баян байдаг энэ бригада гахай үсхэбэрилгөөр мэргэжэнхэй. Түргэн үдэдэг, мяха барисатай гахай тэжээжэ анханһаа дүршэһэн ород нүхэднай жэлэй дүрбэн сагта мяха элбэгээр абажа гүрэндөө худалдадаг, колхозойнгоо доторой хэрэглэмжэ хангадаг.

Анханһаа хойшо мал харууһалжа, энэ талаараа нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон Хара-Шэбэрэй, Үлзытын хонишод, һаалишад, адуушад колхозойнгоо ниитын жасада жэл бүри горитойхон олзо оршо оруулдаг.

Ажахымнай гол шэглэл—хонин ажал. Мүнөө байгаа хонидойнгоо тоое 1975 он болотор нэгэ хахад дахин олошоруулха, 400 центнер нооһо абадаг һаа—700 центнертэ хүргэхэ холын хараата түсэбтэйбди. Хонин һүрэгэймнай гурбанай хоёр хубинь Хара-Шэбэрэймнай хоёрдохи комплексно бригадада байдаг. Тиимын тула түрүү бэрхэ хонишод тэндэһээ урган гарадаг, олоор хурьга үдхэхэ, нооһо ехээр хайшалха талаараа бусад бригадынхидта жэшээ болодог.

Коммунист Балдан-Дамба Эрдынеевич Ринчиновэй даадаг хонишод гансашье өөрынгөө колхоздо бэшэ, бүхы аймаг соогоо суурхаһаар үнинэй. Энэ жэлдэ, шэнэ түл абалгын урдахана, нүхэр Ринчинов эмхитэй һайнаар хурьга абалгаяа үнгэргэе гэжэ Яруунынгаа аймагай бүхы хонишодто хандаа һэн. Бүхы отараараа 100 хонин бүриһөө 103 хурьга абажа, хонин бүриһөө 3,0 килограмм нооһо хайшалжа, Балдан-Дамба Эрдынеевичэй хонишод социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Нүхэр Ринчинов, бусад түрүү бэрхэ хонишоднай хүдэлмэриингөө баян дүй дүршэлөө колхозой бүхы хонишодтой хубаалдахаар ходо бэлэн байдаг. Отара бүхэндэ үгтэһэн гарша, оршын даабариие хонишодой хэр дүйгэжэ байһан тушаа, искусственна үрэжүүлгэдэ, түл абалгада хайшан гэжэ бэлдэдэг тухай зүбшэн хэлсэжэ, бодото дээрэнь хаража танилсаха семинарнууд хоёрдохи бригадада удаа дараа үнгэрөө. Һаяхан, нооһо хайшалалгын эхилхэһээ урид, мүн лэ түс бригадын хони хайшалалгын оньһожоруулмал пунктда хайшашадай харалга-конкурс эмхидхэгдээ. Олзо оршо ехэтэй хонин ажал түргөөр хүгжэхэ эрмэлзэл колхозоймнай бүхы гэшүүдэй һанал хубаадаг болонхой.

Харин энээндээ дашууraад, газар уһаяа тэгшэ һайнаар ашаглахаяа мартажа, ажахы доторойнгоо арга нөөсэ дүүрэн хэрэглэхэ гол асуудалһаа хадууржа болохогүй гэжэ манай колхознигууд һайн мэдэнэ.

Холын бэлшээри ашаглаха тушаа абаад үзэе. Энэ талаар гурбадахи бригадынхимнай Нохоони, Түнхэн, Заза гэжэ хүбшэ холын бэлшээридэ колхозойнгоо бүхы адуун һүрэгые харууһалдаг. Адуушад Дмитрий Михайлович Фомин, Цыренжап Ширапов гэгшэд олохон жэл сугтаа эб эмхитэйгээр хүдэлнэ. Илангаяа энэ жэл эдэ хоёр нүхэд ажалай амжалта туйлаа: 100 гүүн бүхэнһөө 101 унага абаад, хоролтогүйгөөр түлжүүлжэ байна.

Гэхэшэлэн али бригадын коллектив колхозой хамтын жасада үлэмжэ олзо оршо оруулдаг, олоной хэрэгтэ туһа хүргэдэг бэ гэжэ хэдэн баримта зорюуталан дурдахадаа, Поперечнын ородууд, хүршэ нютагуудайнь буряадууд хүсэ нэгэдэн, бэлиг шадабаряа хамтаруулжа, «Дружба» колхозоо арбан жэлэй туршада нилээд урагшань татаа, хүгжэлтын нэгэн—Матвеевтэнэй дунда хүбүүн Николай Семенович колхозой урдаа хараха тахяашан боложо суурханхай. Тэрэнэй ба мүн чуваш басаган Юлия Мусинагай хүсэлэл оролдолгоор колхозой хоёрдохи комплексно бригадада 6 жэлэй урда хооһон тала байһан газарта шубуунай фермэ тогтоогдоод, һүүлэй хэдэн жэл удаагаар гүрэндэ үндэгэ худалдаха колхозой түсэб үлүүлэн дүүргэгдэнэ. Партиин обкомой гэшүүндэ хоёр дахин һунгагдаһан, колхозой үнинэй һаалишадай нэгэн Вера Базырова, гурбадахи комплексно бригадын механизаторнуудые ударидадаг Хосноо Софеев ажалдаа шуналтай, зондоо хүндэтэй коммунистнууд гэжэ алдаршана, суг хүдэлдэг нүхэдтөө «гурбан (татар, буряад, ород) аса хэлэтэнүүд» гүүлэжэ өөгшөөгдэдэг. Партиин үнинэй гэшүүд — Нимбу Очирович Раднаев, Дондок Доржиевич Доржиев, Мунко Цыренович Санданов, Мария Васильевна Андреева болон бусад олон коммунистнууд колхозой ажалай хүшэр, харюусалгатай газарта удаан хүдэлһөөр, залуушуулые хүмүүжүүлэн ударидаһаар.

ХАНИ НҮХЭСЭЛЭЙ, ХАМТЫН АЖАЛАЙ АШААР

АМЖАЛТЫЕ ҮҮСХЭГШЭД, ЭМХИДХЭГШЭД

уужам замда оруулаа гэжэ дабтан хэлэе.

Коммунистнууд лэ шэнэ юумэ үүсхэн эмхидхэдэг, эб нэгэдэлэй һуури табидаг шуу. Манай колхоздо олон үндэһэ яһатанай бүлэ байгуулха, хани харилсаань бэхижүүлхын тула «Дружба» артелиин гурбан комплексно бригадын эхин партийна организацинууд, колхозой партком, нютагай эмхи зургаануудай коммунистнууд эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулһан байна.

Манай коммунистнууд колхозойнгоо үйлэдбэриин тон харюусалгатай газарнуудта, зоной гүн дунда ябажа, ажалшадтай холбоо барисаагаа улам нягтаруулха, суг ажалладаг партийнабэшэ нүхэдөө дахуулан, урагшань татаха, партиин политикые зондо тайлбарилан ойлгуулха хүндэтэ уялгаяа дүүргэнэ. Мүнөө үень 96 коммунистымнай 60 гараниинь малшадаар, механизатор-трактористнуудаар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдээр хүдэлнэ. Тэдэнэрэй дундаһаа һаалишан Еши-Ханда Цыреновае дурдамаар. Хара-Шэбэрэй басаган. Һаяхан партиин гэшүүндэ кандидадаар абтаа. Зургаа һарын дүнгөөр колхоз соогоо түрүү һууринда гаража, һаамхай үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һаагаа. Ажалай Улаан Тугай орденто Петр Белоусов (иимэ фамилитан, нэрэтэн Поперечёнск тосхондо олон аад, «ута Петро» гэжэ нютагтаа алдаршанхай) таряан ажалай мастер гэжэ суурхадаг. Үндэр ургаса туйлаһанайнгаа түлөө гүрэнэй дээдын хайрада хүртөө бэлэй. Хорёод жэлэй урда тээ Эгэтэдэ нютагжахаа Чувашһаа нүүжэ ерэһэн айлнуудай

Колхознигуудай дунда гэгээрэл болбосоролой, ниитэ-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ манай колхоздохи һургуулинуудай, сельно, тоһоной завод, почтын таһагууд ба бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, нэн түрүүндэ коммунистнууд, комсомолшууд эдэбхитэйгээр хабаададаг. Жэшээлхэдэ, дунда һургуулиин директор Федор Петрович Хонгоровой толгойлдог лекторнуудай бүлэгэйхид В. И. Ленинэй 100 жэлэй ойдо зорюулһан темэнүүдээр долоон хоногто нэгэ дахин бригада, фермэнүүдтэ гаража, һонирхолтой хөөрэлдөө, элидхэл, лекцинүүдые уншадаг заншалтай. Политинформаторнуудай хүдэлмэри һайжаруулха, хүдөөгэй соёлой гуламтанууд—клубууд, библиотекэнүүдэй ябуулга үргэдхэхэ гэхэшэлэн шухала асуудалнууд колхозоймнай партийна организациин, тэрэнэй парткомой гол анхаралда табигдаа.

Ажалшадай дунда ябуулагдадаг ниитэ-хүмүүжүүлгын, эмхидхэлэй хүдэлмэреэ улам дээшэнь үргэхэ, Ленинэй ойн баярай социалис мүрысөөнэй дүлэ бүри ехээр бадарааха—бүхы коммунистнуудай, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй. Соведүүдэй депутадуудай, олон түмэн эдэбхитэдэй мүнөөдэрэй шухала зорилго мүн. Энээниие хүсэндэнь хүргэжэ шадабалнай, үргэн олон колхознигуудай ажал хэрэг улам бүтэсэтэй, бата нэгэдэлэйнь жагсаал бүри эршэ ехэтэй болохонь дамжаггүй.

Б. ЦЫРЕНДЫЛЫКОВ.
Яруунын аймагай «Дружба» колхозой парткомой секретарь.

БҮГЭДЫН ТЭМСЭЛЭЭР

Манай «Дружба» колхозой сабшалан һайжаруулха оньһожоруулмал отрядай гурбан гэшүүн халуун хүдэлмэриингөө нэгэ забһарлалгын үедэ энэ фото-зураг абхуулһан ха.

Гурбан нүхэд. Гурбан үеын хүнүүд. Техник-мелиоратор Яковлев (отрядай толгойлогшо) гүрэнэй уһалууриин ажахын түлөөлэгшөөр колхоздомнай хэдэн жэл хүдэлөө. Урзанда хамтын суглаанда мэдүүлгэ барижа, эб этэ бүлымнай бүрин эрхэтэ гэшүүн болоо һэн.

Хоёр нүхэдэй хоорондонь байгааша Даниил Алсанов арбаад жэлэй саана Ангар ГЭС-эй хаалтаһаа уламжалан Байгалай үргэгдэхэдэ нютаг урилжа, Эгэтэдэ түбхинэгшэдэн нэгэн юм. Наһажаалшаг боложо ябаһаншье һаа, булад хүлэгэйнгөө жолоо бүхөөр баридаг хүн гээшэ. Бульдозер-трактораа абьяастайханаар жолоодожо, элһэ шорой хүүрэ эсхэн, хаалта боолтонуудые «дархалжа» гү, али хуушан бууса хорёогой наг шэбхэ сахюһажа, тэргэ тэргээр удхаад, тракторайнгаа орой дээгүүр самосвалай кузов руу шэдэлжэ байхыень харахада урматангша даа.

Алсановтай зэргэлэгшэ, тэрэнэй шаби, залуу тракторист Содном Гармаев. Арбан класс дүүргээд, ажалайнгаа намтарые нютагайнгаа колхоздо эхилһэн хүбүүн. Арбан хүбүү, басага үдхэжэ, хүмүүжүүлжэ байһан айлай ехэ хүбүүн. Эсэгэнь — Жамьян Гармаев колхозой гурбадахи комплексно бригадын бригадир. Абын шанга һургаал — хүбүүндэ гэһэнһээ удхалан хэлэбэл, түбһэн хүнүүдтэ булигдашагүй шамбай бэрхэ тракторист боложо ябанхай.

Гурбан нүхэд, гурбан үеынхидые хамтын тэмсэл, газарай умдан — уһанай түлөө халуун байлдаан нэгэ бодолоор, нэгэ хүсэлөөр зоригжуулна. Отрядайнгаа бусад гэшүүдтэй хамта эдэ гурбан нүхэд һүүлэй һарын туршада трактор машинануудай мотоорые үдэр һүнишье залираангүй, хүхын дуунай һүнеэр үдэрые хэжэ, «балгашье уһан ургасада нэмэри» гэһэн уряатай тэмсэл эмхидхэнэ. Ганса Үдын голой уһые гурба дахин хаажа, Тайлуудай бригадын 200-гаад гектар сабшалан уидалуулаа. Нёдондо намартаа, энэ хабартаа түс отрядай хэһэн юумэ ехэ. Тэрэнэйнь аша үрэ: колхозой уһалагдадаг сабшалан, бэлшээриин талмай энэ жэлдэ 300-гаад гектараар нэмээ, 40-өөд га газарта үтэг хэгдээ. Энэ жэлдэ хура бороо ороогүй байгаашье һаань, эндэхи ногооной гараса бараг һайн, гектар бүриин 10 центнерһээ бага бэшэ үбһэн 700 гаран гектар сабшаланһаа абтаха гэжэ найдагдана.

Мүнөө сагай шэнжые наһажаал минии урданайхитай алишье талаарнь жэшэхэдэ, ёһотойл «тэмээн ямаан» хоёр. Багша Ленинэй һургаал заабаряар үмсын ажалтаниие хамтын ажахытай болгожо нэгэдүүлһэнһээ хойшо зоной эб эмхи ягаа зохидоор найралдаа гээшэб!?

Колхозой урдаа хараха уһалагдадаг тала — Мужыхада түрэһэнби. Үмсын ажал эрхилээб гэжэ зобоод үзэһэнби. Урданай Мужыхын талые залуушуулай хараха жэшээтэй байгаа һаань, нюдэндэнь юун торолдолтой һэм? Үмсын борсогор гэрхэнүүд хаа-яа харагдаха һааб даа. Модон анзаһаар, гар хүрзөөр нүрөөлһэн һубагханууд. Уһанай түлөө баяшуулай хомхойрол, хэмороон, тэмсээн...

Харин мүнөө 100 мориной хүсэтэй булад тракторнуудые угсаржа, Мужыхын эхинһээ адаг хүрэтэрнь лүпэ хахалһан гол ханаабууд, хото город гэхээр ялагар салагар тосхонууд. Нюдэ алдама нэмжээ талые хүндэлэн, утаашань хэрээһэлһэн һубагуудаар амидаралта уһанай мэлмэрээн... Эдэ бүгэдые хэлээд яалтайб? Хүн бүхэндэ мэдээжэ хаям.

Уһанай түлөө тэмсэл үргэлжэлһөөр. Бидэ долоон үбгэд, хүгшэд сабшалан уһалагшадай звено эмхидхээд, үбһэ ногооной үндэр ургаса абадаг болохын тула шадал зэргээрээ оролдонобди. Тиигэһэн урмандаа аша үрыень харуулха байхабди.

С-М. ЦЫДЕНДАМБАЕВ.
колхозой хоёрдохи бригадын луговодуудай звеное даагша.

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД, ТОО БАРИМТАНУУД

«ДРУЖБА» колхоз 44 мянган гектар газартан. ...28 мянга гаран гектарынь — элдүүриин, 12 ...гектар тухай таряалан, 3500 гектар сабшалан, ...мянга гаран га бэлшээри бии.

...дүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ, энэ жэлэй ян... 1-нэй байдалаар, 10,4 толгой эбэртэ бодо мал, 64 ...хуртэнэ. Мүн 100 гектар бүридэнь нёдондо 45 ...һү, 161 кг. нооһон абтаһан, 3378 түхэриг мүн... оробон байна.

ХАМТЫНГАА гол баялиг — газар уһые улам бүри ...ээр хэрэглэхэ, колхознигуудайнгаа ажалай эм... бүтээсые саашадань эрид дээшэлүүлхэ, артелиин ...хүтэлэлгэдэ гэшүүдээ олоор, эдэбхитэйгээр хабаа...шадалда хүдөө ажахын артелиин жэшээтэ Устав ...шанартай гэжэ «Дружба» колхозойхид үндэрөөр ... Жэшээтэ Уставай проект зүбшэн хэлсэһэн суг... фермэ, отара, комплексно бригаданууд дээрэ бо... гол түлэб дүүрэнтээ.

Комплексно бригаданuудай ажал хэрэгые хүтэлбэрилхэ талаарнь колхознигуудай үүргэ дээшэлүүлхэ, тусхайлан хэлэбэл, бригадын совет тушаа шэнэ Устав соо тодорхойгоор бэшэхэ тухай, бууса шадарай газарай, хубиин малай тоо, хэмжээн тухай һанамжанууд хэлэгдээ. Жэшээтэ Уставай проект зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан колхознигуудай хамтын суглаа зарлаха бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

«Дружба» колхозой дэбисхэр дээрэ Эгэтын сомоной Совет оршоно. Һүүлэй һунгалтаар эндэхи сомоной Соведтэ гурбан үндэһэ яһанай 25 депутат һунгагданхай. Ниитын гурим, ажалай журам сахилгые улам саашань һайжаруулха тухай асуудал һаяхан Соведэй 2-дохи сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

◆ Энэ жэлдэ Эгэтын комсомолой эхин организациин уряалаар дунда һургуули дүүргэһэн 15 басагад, хүбүүд түрэл колхоздоо үлэхэ гэжэ шиндэбэ. Тэдэнэр һаалишад, хонишод, механизаторнуудаар хүдэлжэ эхилээ.

◆ Колхозой комплексно бригада бүхэндэ эхин һургуули, клуб, библиотекэ, фельдшерскэ пункт бии. Артелиин түб тосхон Мужыхадахи дунда һургуулида, найман жэлэй интернат һургуулида 56 багша 750 шабинарые эрдэм номдо һургана.

◆ Хоёр тосхондо — Поперечёнскдэ, Мужыхада хэлхеэ холбооной таһагууд нээгдэнхэй. 1000 хүн бүхэндэ хубаарилбал, 980 хэһэг элдэб газетэ, журнал абтана. Мүн Чувашһаа, Татарһаа олон хэһэг хэблэл захижа уншагдана.

◆ Долоон магазин, хоёр столово, нэгэ пекарни, нэгэ автолавка ажалшадай эрилтэ хангана. Улад зоной байдал һуудалай улам һайжарха тума худалдаа наймаанай хэмжээн дээшэлнэ. Нёдондонойхитой жэшээлхэдэ, эд бараанай эрьесэ 10 процентээр ургаа.

◆ Колхозой түб Мужыха тосхондо 15 оронтой участково больница бии. Илангаяа холын гүүртэ, отарануудай малшадай элүүр энхыень шалгаха, туһаламжа үзүүлхын тулада больницын эмшэд тусхай автомашинаар эрьен ябадаг.

МОСКВА. Уласхоорондын VI кинофестиваль.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ (баруун гарһаа): Е. Ковалерович (Польшо), С. Герасимов (СССР), режиссер З. Жданов (Болгари).
ТАСС-ай фото.

ЗҮБ ЗАМААР

Үндэр бэта бээтэй, үргэн сээжэтэй, шэнэхэн костюм үмдэһэн наһажаал хүниие үйлсэдэ золгоходоо, лаб лэ нютагай гэжэ ойлгобоб. Харгыдань бага зэргэ һаатуулһандаа хүлисэл гуйгаад, һонирхоһон асуудалаа табяа һэм.

— Би өөрөө милицин органдо хүдэлһөөр хори гаран жэл болоно байнам. Далай Баяндуевичтай танилсагты. Хорин дүрбэн жэлдэ табалгаряагүй милиционерээр хүдэлнэ. Тэрээнтэй уулзажа хөөрэлдэбэлтнай һайн байгаа,—гэжэ милицин ахалагша лейтенант Богатых дурадхаа һэн.

Далай Баяндуевичые удаан бэдэрбэгүйб. Үглөөгүүр эртэ Хурамхаан нютагай милицин таһагта үнэгэ абхуулһан, ташарайгүй нарин бээтэй, сэлээлһэн хурин нюдэтэй, милицин сержантын хүбсаһатай үндэршэг хүн хэрэлсы дээрэ зогсоод, хэнтэйшьеб налгайгаар хөөрэлдэнэ. Энэмнай Далай Баяндуевич Раднаев байшоо. Өөр тухайгаа һайшаалай үгэ хэлэхэ балай дурагүй. Албанайнгаа хэрэгые дүүргэнэй ха юмши даа гэнэшэг. Урдань нэгэтэшье хараа үзөөгүй, тэрээн тухай олон нюур дуулаагүй хүнтэйгөө хүрэ хүрэһөөр үгээ ойлголсохонь хэлэдэг эшье бэрхэшээлтэй байдаг. Үсөөн үгэтэй, даруу нам зантай залуухан хүбүүн хорёод жэлэй саада тээ албаа дүүргээд, түрэл Баргажан нютагаа бусаад ерэбэ. Удангүй районной военкоматда дуудаа бэлэй.

— Зай, Далай Баяндуевич, саашадаа ямар зорилготой байнат?—гэжэ гарынь шангаар адхаһанайнтаа һүүлээр военком асууба.

— Колхоздоо хүдэлхэ һанаатайл һэм,—гэжэ Раднаев сэхэеэ табиба.

— Нүхэр,—гэжэ военком хандаад: — милицин хүдэлмэридэ шамайе оруулха тухай хэлсээ һэмди. Албаяа ехэ һайнаар хэжэ ерэһэншни мэдэнэбди. Хүдэлхэ дурыешни мэдэхэ һанаатайбди.

Далай Баяндуевич удаан бодолгото болонгүй, хүдэлөөд туршаха тухайгаа мэдүүлэл байлэ. Хүн хэзээдэшье мэргэжэлээ хүрэһөөр зүб шэлэн олодоггүй. Раднаевшье тиихэдэ милиционер болоһоб гэжэ ой ухаандаа оруулаагүй ябаа. Теэд иимэ харюусалгатай хүдэлмэридэ хүдэлхэнь урижа байхадань, яажа арсажа болохоб. Хүдэлжэ эхилээд байхадаа, мэргэжэлээ одооншье зүб олоһондоо сэдьхэлээ баясаа. Хүдэлжэ байха зайбартаа һуралсажа, найман класс ажмалтатай түгэсхэжэ гараа. Өөрынгөө дуратай хүдэлмэридэ нэгэтэшье албан хойрогоор хандажа үзөөгүй. Олон жэлэй хугасаа соо элдэб үйлэ ушаралнууд тэрэнэй ажабайдалда тохёолдоо. Һалихай муу ябадалтантай, хулгайшадтай, хэрэгты аяг ааша гаргашадтай хайра гамгүй тэмсээ. Үнгэрэгшэ жэл һэн. Нүхэр Раднаев дежурлажа байба. Хэншьеб заһалтагайгаар үүдэ тоншожо ороод, мэгдэнгэр дуугаржа оробо.

— Хүндэтэ милиционер, туһалыт. Унтажа байтарни костюмайм хармаанда байһан мүнгэмни үгы болошоод байгаал. Яаха гэшэбиб?

Далай Баяндуевич тэрэ дорон бэдэрэлгээ эхилбэ. Хурамхаан нютагһаа хулгайшан холо ошоогүй байха гэжэ багсаагаа һэн. Үглөө болотор наа хулгайшан хайшаашье зайлажа болохо бэшүү. Нэн түрүүн хүн зонһоо һурагшалха хэрэгтэй. Һүүринэйнгээ ажаһуугшадые хүү мэдэхэ. Орой болошоһон хойно хулгайшанай халуун мүртэнь орбо. Тонуулагша хүнэй унтажа байһан гэрһээ Малыгин гаража абаа гэжэ дуулахадаа, Далай Баяндуевич магазиинай наймаалагшадтай уулзажа хөөрэлдөө һэн. Юуб гэхэдэ, Малыгин хүнгэн мүртэ дуратай, ажал хэнгүй, архи уугаад ябадаг хүн гэжэ үнинэй мэдээжэ байгаа. Хоёр дахин ерэжэ, магазинһаа архи абаһыень, хэдэн хүнтэй хамтараад, архидажа ябаһыень мэдэхэдэ, архи ууха, һогтуу һуухан Малыгинда наралтай ерэбэ.

— Хүнэй мүнгэнэй хажууда хүргаараа хүрэжэ үзөөгүйб,—гэжэ Малыгин таһа мэлзэбэ. Харгадаа баригдаагүй хүн хулгайшан бэшэ гээшэдэл, Малыгин мүрөө хабшажа энеэгээд, һогтуу тарнижа гүнхалзуулан һэжэрдэг байба. Нээрээшье хармаандань мүнгэ үгы байба. Теэд алар 900 түхэриг тэрэ хаанаа хэхэ ёнотойб? Хүнэй аяг ааша шарайшалжа, алдуурсагүй ойлгоор болошоһон Далай Баяндуевич Малыгин лаб абаа гэжэ үни таагаад байгаа һэн. Хулгайлжа олоһон мүнгэеэ Малыгин бүдтэ орёогоод, гуядаа уяад ябаа ха юм. Балшыса баригдаһан хулгайшан хэлэеэ таһа хазаһандаа гансата абяагүй болошоо бэлэй.

Мүнгэеэ унтаатайдаа хулуулгаһан Н. гэгшэ ехэтэ баярлаба. Гараха дээрээ «миний [illegible] майе хамгаална» гэж[illegible] риин агуу[illegible] скиин мэдээжэ шүү[illegible] абаа һэн.

Дэрээнэй, Гаарги[illegible] совхозууд дээгүүр[illegible] ной дунда һэргылэ[illegible] ламжын хүдэлмэр[illegible] байдаг.

Һаяшаг Дэрээнэй[illegible] тосхоной хамтын сугл[illegible] һэн. Архи уугаад[illegible] гүй, зайгуулаад[illegible] тайшуул түс сугла[illegible] шангахан шүүм[illegible] Олонхидынь[illegible] байна. Заһаргүй[illegible] дэнь яла түлүүлээ[illegible] най үрэ дүн ехэ.[illegible] жалай журам эбд[illegible] мэдэржэ, зүб замда[illegible] задэг. Далай Баяндуе[illegible] үгэеэ ойлголсохоо[illegible] Тэрэ хэдэ олон[illegible] гыень олгожо,[illegible] хэлэжэ[illegible]

Уулзаад таг[illegible]

— Хойто[illegible] до хүдэлһөөр 25[illegible] хэнь. Пенсидэ гар[illegible] амархашни ха да[illegible] гэ хүн хэлдэг. Би[illegible] байжа яашье[illegible] ционерээрээ хүдэл[illegible] дагби,—гэжэ хэлээ һэн.

Иимэл даа милицин үнинэй коммунист Б[illegible] аймагай Хурамхаанай [illegible] таһагай милиционер Да[illegible] дуевич Раднаев.

Ц. ХА[illegible]

ОНТОХОН

ҮБГЭН ХҮГШЭН ХОЁР

Урса муухан гэртэй үбгэн хүгшэн хоёр ажаһуудаг юм һэн ха. Үе наһаараа хоёр баянай барлаг ябажа, хүлһөө буужа, ажал хэжэ шадахаяа болиходоо, хүл гарайнгаа хуянтан шархиртар, нюрга һээрэйнгээ бүхытэр ажал хэһэнэйнгээ түлөө эзэн баянһаа ори гансахан һэрхэ тэхэ абаад лэ һалаа һэн. Тэдэ хоёрто нэжээд модон матаар аяга, хангай хара тогоон, хэдэн үйһэн хүнэг һабаһаа бэшэ, ондоо үнэтэй эд зөөришье, үхэр малшье үгы бэлэй.

Үрэ үхибүүгүй үбгэн хүгшэн хоёрой ажал хэжэ шадахаяа болиходо, тэдэниие тэжээхэшье, туһалхашье хүн байбагүй. Эльгэ нимгэнтэй зарим үгытэйшүүл хаа-яахан тэдээндэ эдеэ хоол асаржа үгэдэг байба. Теэд өөһэдөө баяд ноёдой зараса ябаһан үгытэйшүүлдэ үбгэн хүгшэн хоёрто ходо үгэжэ байха үлүү юуншье байха һэм даа. Тиимэһээ үбгэн хүгшэн хоёр үлэн хооһоор лэ байха баатай болодог һэн.

Нэгэтэ үлэн хооһоор хонононойнгоо удаа хүгшэниинь үбгэндөө хэлэбэ ха:

— Үгэй, нүхэ-ар, һэрхэ тэхэтэй байгаад, үлэн хооһоор һууха гэжэ яаха юм. Юунэйхи гэжэ тэхэеэ хайрлана гээшэбибди. Байлгахада үдэхэ бэшэ, тэхэ ха юм. Худалдахада өөдэтэй юун сэн хүрөөдхихэ һэм. Юрэдөөл, ялань нэгэ — үүсэлжэрхис. Шүүһэтэйхэн мяхыень шэмэхэбди, хорготой шүлыень амтархажа оошохобди.

— Зүйтэйшье юумэ хэлэбэ гүш, хүгшэмни. Үнинэйшье мяха шүлэнэй үнэр абаагүй бидэ хоёрто тэхэмнайшье үүсэл, — гэжэ үбгэниинь зүбшөөжэ, һомошо хутагаа бүлюудэжэ хурсадаад, газаашаа гарашаба.

Хүгшэниинь тэхынгээ шуһа, мяха хэхэ үйһэн хүнэг һаба хоёроо барнад, үбгэнэйнгөө хойноһоо яраба.

Тэдэ хоёрой һэрхэ тэхэеэ барижа, газар дээрэ унагаагаад, үүрлэхэ гэжэ байтарнь, хаанаһаашьеб шаазгай бии боложо, урса муухан гэрэйнь булан дээрэ һуугаад, хүнэй хэлээр шахаиба ха:

— Байзагты! Хүлеэгты! Та хоёр ганса тэхэеэ үүсэлхэеэ яатараа яарабат? Тэхынгээ хоёр эбэр тайража абаад, тэхэеэ тунга ногоондо табигты. Та хоёрой бүхы наһаараа баянда ажал хэһэн хүлһэнтнэй энэ тэхын эбэртэ шэнгээ юм. Гурбан жэл болоходо тэхэдэтнай алтан эбэр ургаха. Тэхынгээ алтан эбэрэй ургахада наһанайнгаа дүүрэтэр жаргалтай ажаһуухат.

Иигэжэ шахинаад, шаазгай бии болоһондоол адли мэдэгдэнгүй хии далдаар үгы болошолой.

Һэрхэ тэхэеэ алахаа байһан үбгэн хүгшэн хоёр шаазгайн шахинаанһаа залд гэлдэжэ:

— Энэ шубуун манда ёро хараба гү, али зол хуби гү?—гэжэ гайхалсаад, юуншье хада шаазгайн хэлээшээр тэхынгээ хоёр яһан эбэр узууранрнь тайража хаяад, тэхэсэ тунга ногоондо табижархибад.

Тэрэнэй һүүлээр жэл хүлеэгээд, үбгэн хүгшэн хоёрой тэхынгээ эбэр шалгажа үзэхэдэнь, тэрэнь тайрагдаһан зандаал, алтан эбэрһээ байтагай яһаншье эбэрынь наашаа ургаха янзагүй байба. Үшөө нэгэ жэл тэсэмгэй хүлеэгээд, тэхынгээ тайрагдаһан эбэртэ ямаршье шэнэ хубилалта олохогүйдөө хүгшэниинь урмаа хухаржа:

— Тэрэ ёро муута шаазгай бидэ хоёрые мэхэлээ. Зүнтэгэлһэн бидэниие шоглоо, наада барья бэшэ аал даа. Бухын хууханагай унахые хүлеэжэ ябаһаар шоно гуринхалжа үхэһэн юм гэлсэдэг. Тэрээншэлэн зүнтэг бидэ тэхэдэ алтан эбэрэй ургахые хүлеэжэ байһаар туража үхэхэмнай ха даа. Һэнэгтэй байхадаа тэхэеэ үүсэлжэ, үл хоол залгая,—гэбэ.

— Тиихэл болоо хабди,—гэжэ үбгэниинь зүбшөөжэ, баһал һомошо хутагаа хурсадаад, газаашаа гараба.

Хүгшэниинь тэхынгээ шуһа, мяха хэхэ үйһэн хүнэг һаба хоёроо абажа, тэрэнэйнгээ хойноһоо шамдаба.

Тэдэ хоёрой тэхэеэ алажа, шуһыень үйһэн хүнэг соогоо хэжэ байхадань, мүнөөхи шаазгайнь хаанаһаашьеб бии боложо, урса муухай гэрэйнь булан дээрэ һуугаад, хүнэй хэлээр шахаиба ха:

— Та хоёр минии захяа дүүргэбэгүйт. Теэд яахаб даа. Үе наһаараа баянай ажал хэжэ адхаһан хүлһэеэ хосороохогүй гэбэл алаһан тэхынгээ толгой тайража, хайрсаг соо хээд, гэрэйнгээ хойно байһан нарһанай узуурта малтажа, аятайхан хадагалагты. Гурбан жэл соо тэсэбэритэй хүлеэгээд, хайрсагаа нээжэ үзөөрэйт. Тиигэбэлтнай нэгэ ушар байна.

Иигэжэ шахинаад, шаазгай бии болоһондоол адли мэдэгдэнгүй, хии далдаар үгы болошолой.

Тэхэеэ алажархиһан үбгэн хүгшэн хоёр шахинаанһаа залд гэлдэжэ:

— Энэ шубуун ямар ушарaар хоёрдохёо бии болобо гээшэб? Али бидэ хоёрто үнэхөөр зол хуби заяаһаниинь арайл яараншоо гүбди? Тэрэнэй захяа дүүргэжэ үзэхэдэ яаха юм?!—гэжэ хоорондоо зүбшэжэ, алаһан тэхынгээ толгой тайража, хайрсаг соо хээд, гэрэйнгээ хойно байдаг нарһанай узуурта газар малтажа, аятайхан хадагалба.

Тэрэнэй һүүлээр хоёр жэл тэсэбэритэй хүлеэжэ байтараа:

— Нүхэ-ар, нарһанай узуурта хадагалһан тэхымнай толгой энэ үедэ юун боложо байна aаб? Гансаханшье нюдөөрөө хаража үзэгшэ һайб?—гэжэ хүгшэниинь үбгэндөө хандаба.

— Яаража байһаар даараха гэлсэгшэ. Мүнөө нээжэрхёо һаа, баһал хосороожо болохобди. Юрэдөө, болзоройнь болотор тэсэжэл үзэелши,—гэжэ үбгэниинь арсаба.

Үшөө хахад жэл хүлеэһэнэйнгээ һүүлээр:

— Минии саашадаа хүлеэхэ аргамни һалаа. Үлэн хооһоор һуужа һуунхаар, тэрэ хадагалһан тэхынгээ толгой ошожо хараялши. Магад, мүнгэ алтаншье болоод байгаа аалам,—гээд, хүгшэниинь хүрзөө абажа, гэрэйнгээ хойтохи нарһан тээшэ гэшхэлшэбэ.

Үбгэниинь арсажа шадангүй, тэрэнэй хойноһоо һалирха баатай болобо.

Үбгэн хүгшэн хоёрой нарһанай узуурта малтажа, тэндэ хадагалһан тэхынгээ толгойтой хайрсагаа гаргажа, нээхэтэйнь хамта хайрсаг сооһоонь хоёр зүгы гаража, хоюуланайнь шэхэнэй хажуугаар дүнгинэлдэн, ниидэжэ арилшаба.

Хайрсаг соо һоо ондоо юуншье олдоогүй, үбгэн хүгшэн хоёрой урмаа хухаршоод байтар, гэнтэ хаанаһаашьеб мүнөөхи шаазгайнь бии боложо, урса муухан гэрэйнь булан дээрэ һуугаад, хүнэй хэлээр шахаиба ха:

— Эх даа, баарһанш хоёр бологты даа! Тэсэбэри гэжэ үгыл зон байнат даа. Тэсэбэри үгы дээрэһээ жаргажа һууха алтаяа алдабат. Үе наһаараа баянай ажал хэжэ адхаһан хүлһэнтнай хоёр зүгы болоод арилшаба. Үгайдхадаа тэдэ хоёр зүгы барижа шадабал, үл залгажа һууха зүгын тоһотой болохо бэлэйлта.

Иигэжэ шахинаад, шаазгай бии болоһондоол адли мэдэгдэнгүй, хии далдаар ниидэшэлэй.

Шаазгайн шахинаанһаа үбгэн хүгшэн хоёр залд гэлдэжэ, ниидэжэ арилһан хоёр зүгын хойноһоо бэдэржэ туршаад, хооһон һалахадаа халаглалдаад лэ үлөө һэн ха.

Ф. ЦЫДЕНЖАПОВ.

БРЮССЕЛЬ. Бельгиин долоон офицернүүд-минернүүд Остейнкерк хотодо дайнай үедэ унаһан бомбо абажа байтараа, наһа бараа. Бомбые тэдэнэрэй ходолон абаха үедэ тэрэнь тэһэржэ, бултыень һүнөөгөө.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бомбын тэһэрһэн газарта.
ТАСС-ай фото.

ХАНИНАРАЙ УУЛЗАЛГАНУУД

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Харинн оронуудтай хани барисаа, соёлой холбоо байгуулха совет бүлгэмүүдэй союзай, Совет-Монгол хани барисаанай бүлгэмэй делегацитай уулзалгада зорюулагдаһан, Монголой ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэдэй митинг эндэ болоо гэжэ МОНЦАМЭ агентство мэдээсэнэ. МНРП-гэй, ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ЦК-гай секретарь. Монгол-Совет хани барисаанай бүлгэмэй Центральна Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. Лхамсурэн сугларагшадта хандажа, амаршалгын үгэ хэлээ. МНР-эй ниитын эмхинүүдэй олоороо хабаададаг Монгол-Совет хани барисаанай бүлгэмэй гол зорилгонь — В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойдо бэлэдхэл, коммунизм байгуулгаар совет арадай туйлаһан амжалтануудые олон түмэндэ ойлгуулха хэрэг болоно гээд тэрэ хэлэбэ.

Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн Совет делегациин толгойлогшо, Совет-Монгол хани барисаанай бүлгэмэй Центральна правлениин түрүүлэгшын орлогшо С. С. Курдюков В. И. Ленинэй ажал ябуулга тухай кинофильмнүүд, фотодокументнүүдые, агуу вождиин үгэ буулган бэшэһэн пластинкануудые Монгол-Совет хани барисаанай бүлгэмдэ бэлэг болгон барюулаа.

ҮГЫТЭЙ ЯДУУШУУЛАЙ ХУБИ ЗАЯАН

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Үлэн хооһон байдалһаа хабһануудайнь харагдадаг болоһон, тажааһан олохон үхибүүдые эмшэлнэб. Үлэн хооһон байдалые үнэнтөөрнь харанаб». Флорида штадай Бревард округой ори ганса врач-негр Генри Джеркинс «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондентдэ энээн тухай хөөрөө.

Тус газетэдэ толилогдоһон репортаж соо үгытэй ба гэр байрагүй олон зуун бүлэнэрэй хүшэр хүндэ хуби заяан тухай хэлэгдэнэ. Тусхай мэдээнүүдэй ёһоор, эдеэ хоолой туһаламжа абаха эрхэтэй аад, тэрэнээ абадаггүй 7 мянган хүн округ дотор ажаһууна.

Дора Кимброу зургаан турашаһан үхибүүдтэй юм. Үбгэнэйнгөө неделиин турша соо 70 доллар салин хүлһэ абахадань, эгээн баяртай үдэр гэжэ тоолоно. «Гэр байра арендээр абаһанайнгаа түлөө 25 доллар, эдеэ хоолдо—23 доллар, үлэгшэ мүнгэниинь врачта түлэгдэдэг»,—гэжэ өөрынгөө бэрхэшээлнүүд тухай хөөрөө.

Дайлалдажа захалаа

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Латинн Америкын заахан оронууд—Гондурас Сальвадор хоёрой хоорондохи харилсаанай шахардуу шанта байдал зэбсэг хэрэглэлгэдэ хүрэбэ. Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондентын Гондурасай ниислэл Тегусигальпаһаа мэдээсэһэнэй ёһоор, Сальвадорой сэрэгшэд июлиин 14-дэ Гондурасай газар руу добтолон ороһон, харин Сальвадорой авиациин сэрэгэй самолёдууд Нуэва-Октепеке, Санта-Роса-де-копан, Грасиас, Чолутека гэжэ хотонуудые бомбодоһон байна.

Тегусигальпын «Тонконтин» гэжэ уласхоорондын аэропорт шадархи сэрэгэй түхеэрэлгэнүүд дээрэ хаягдаһан бомбонуудһаа самолёдуудай ниидэхэ-бууха талмай гэмтээгдээ. Гондурас урдаһаань дары добтолон ороход захиралта үгөө. Гондурасай самолёдууд сэрэгэй аэродромһоо гаража ниидээ. Хоёр талаһаа гээлтэ хоролтын болоһон тухай [illegible] үгы. Футболоор дэлхэйн [illegible] түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадаха командануудые [illegible] уулзалгын үеэр, үнгэрэгшэ һара соо, Сальвадорой ба Гондурасай футболдо дурагайшуулай хоорондо ушарһан шуһата тулалдаан энэ зүришэлдөөнэй шалтагаан боложо, хоёр ороной хоорондохи дипломатическа харилсаан таһалагдаһан байгаа. Һүүлэй үдэрнүүдтэ энэ хоёр гүрэнэй хилэ дээрэ буудалдаан ходо болодог байһан.

Хоёр ороной засагаархид ажалшадай байдал һайжаруулхын түлөө тэмсэлһээ холодуулха зорилготойгоор арад зоной дунда националис үзэл бодол зоруута дэбэргэнэ.

Сайгоной засагаархидай ээлжээтэ мэхэ гохо

ПАРИЖ. (ТАСС). «500 мянган американ солдадуудай Урда Вьетнамда байгаа сагта «сүлөөтэ һунгалта» үнгэргэхэ тухай үгэ хэлэхын аргагүй,—гэжэ Вьетнамай асуудалаар Парижай зүблөөндэ хабаададаг Вьетнамай Арадай Демократическа Республикын түлөөлэгшэ Нгуен Тхань Ле мэдүүлээ. 1966—196[illegible] [illegible] хуурмаг һунгалтын болоһон[illegible] үламжалан, сайгоной Тхиеу-Ки-Хыонгын засагаархид засаг гартаа абаһан юм. Тиимэһээ шэнэ һунгалта эмхидхэхэ эрхэгүй гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

«Сүлөөтэ һунгалта» үнгэргэхэ гэһэн дурадхалые вьетнам арад буруушаана гээд Нгуен Тхань Ле зааба. «Америкын бүхы сэрэгүүдые, тэдэнэй туһамаршадай сэрэгүүдые ямаршье эрилтэ табингүйгөөр Урда Вьетнамһаа гаргаха гэһэн эрилтэ Урда Вьетнамай хүн зон табина. Демократическа үргэн эрхэ сүлөө бэелүүлхэ зорилготойгоор, конституционно ассамблей байгуулха, Урда Вьетнамай бүхы газар дээрэ сүлөөтэ ба демократическа бүгэдэ ниитын һунгалта үнгэргэхэ зорилготойгоор коалиционно саг зуурын правительство Урда Вьетнамда байгуулха эрилтэ вьетнамай арад табина.

Дураа гутажа эхилэгшэд олошорно

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Пентагон химическэ ба бактериологическа зэбсэгүүдые үйлэдбэрилнэ, туршалга хэнэ гэһэн мэдээн США-гай конгрессто дуулдаа. Энэ асуудалые шэнжэлэн үзэхын тула 10 эрдэмтэдһээ бүридэһэн тусхай комисси байгуулхаар хараалһан хуулиин проект сенатор Гейлорд Нельсон дурадхаба. Тэрэ проектынь ёһоор, агаарта хэгдэдэг бактериологическа ба химическэ зэбсэгэй бүхы туршалганууд болюулагдаха ёһотой.

ПАРТИЗАНУУДАЙ ЯБУУЛГА

БЕЙРУТ. (ТАСС). «Аль-Фатах» гэжэ Палестинскэ эмхиин партизанууд Халиль хото шадар шэбээлһэн Израилиин сэрэгэй ашаа зөөдэг машинануудые июлиин 13-да добтолоо. Эндэ болоһон тулалдаанай үедэ Израилиин хэдэн сэрэгшэд алуулаа, сэрэгэй 3 автомашинань бута сохигдоо.

Энэ эмхиин партизануудай нүгөөдэ отряд Шуэйр лагерьһаа зүүгээр байһан эзэрхэг түримхэйшүүлэй харуулай постдо июлиин 14-дэ добтолоо.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО — ХИЛЫН ГААНАҺАА

ЛЕНИНСКЭ ФЕСТИВАЛЬ ИНДИДЭ ҮНГЭРГЭГДЭХЭНЬ

ДЕЛИ. (ТАСС). Соёл культурын холбоое хүгжөөхэ зорилготой Индиин-Совет бүлгэмэй Национальна совет В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойн баярта зорюулан 1970 оной январь-февраль соо Дели хотодо фестиваль үнгэргэхэ гэжэ тогтообо.

Энэ һайндэр эмхидхэхэ тусхай комитет соведээр баталагдаа. Тус бүлгэмэй эдэбхитэд, олониитын ажал ябуулагшад, Индиин ажалшадай түлөөлэгшэд комитедэй бүридэлдэ оробо. Индиин ниислэл хотодо фестивалиин үеэр семинар, хуралдаанууд болохо, совет болон энэдхэг артистнуудай концертнүүдые, выставкэнүүдые эмхидхэхэ, дэлхэйн хүдэлмэришэн ангиин вождиин ажабайдал ба ажал ябуулгада зорюулагдаһан кинофильмнүүд харуулагдахаар хараалагдаа.

Патриодуудай сохалтонууд

ХАНОЙ. (ТАСС). Урда Вьетнамай патриодууд американ эзэрхэг түримхэйшүүлдэ, тэдэнэй туһамаршадта эсэргүү сохилтонуудые хэжэ үргэлжэлһөөр. Сүлөөлэлгэ гэжэ хэблэлэй агентствые дурдан, ВИА агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, НВСО-гой подразделенинүүд июлиин 9-нэй һүни Митхо провинциин зургаан райондо эшээлһэн дайсанай бэхилэлгэнүүдые добтолоо. Энэ добтолгын үедэ дайсанай 240 хүн алуулаа гү, али шархатаа.

4-дэхи стратегическэ харгы шадархи Балам гэжэ райондо американ сэрэгшэдэй 50 солдат ба офицер үгы хэгдээ. Тэндэ сэрэгэй 19 машина, 1 вертолёт мүн гэмтээгдээ.

Шухала зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдээ

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакиин Коммунис партиин ЦК-гай майн пленумэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ тодорхой хэмжээнүүдые Чехословакиин хотонуудай партийна эдэбхитэдэй суглаанууд дээрэ коммунистнууд зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлһөөр.

Партийна эдэбхитэдэй ехэ суглаан Прагада һаяхан болобо. КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Чешскэ областьнуудтахи партийна хүдэлмэри хүтэлбэрилхэ КПЧ-гэй ЦК-гай бюрогой түрүүлэгшэ Л. Штроугал, КПЧ-гэй ЦК-гай президиумэй гэшүүн, секретарь В. Биляк гэгшэд үгэ хэлээ. Суглаанда хабаадагшад КПЧ-гэй ЦК-гай апрелиин ба майн пленумүүдэй хараалһан политическэ хараа шугамые бүрин дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээд, ямаршье түхэлэй национализмын, Советскэ Союзда, социализмда эсэргүү баруунай оппортунизмын, социализмда харша бусад хүсэнүүдэй урдаһаа тэмсэхээр Прагын коммунистнууд эрид шиидэнхэй байһанаа элиршэлбэ.

ЭНЭЭНИИЕ ДҮ[illegible]
ҺЭН ГҮТ?[illegible]

РОССИН[illegible] ВЕТЕРИНАР[illegible] ҺУРАЛСАЛ[illegible] ТҮРҮҮШЫ[illegible] ГАЗАР

1733 ондо Москва[illegible] Хорошевско тосхондо[illegible] дой байрын главна ка[illegible] дэргэдэ пансионат-һур[illegible] болгогдоһон байна. [illegible] рагшад эдеэ хоол, му[illegible] саһа абадаг байһан. Һу[illegible] энэ газар Европодо т[illegible] һургуули гэжэ то[illegible] Францидахи (1761 он) ветеринарна һургуул[illegible] жэл урид нээгдэһэн б[illegible] Хэшээлынь аптекэдэ [illegible] мэр дархалдаг газар[illegible] дой байрын дэргэдэ [illegible] дэдэг байгаа. Дэлгэрэ[illegible] рамматай байһан. [illegible] галгада шухала хэрэ[illegible] үбһэ ногоо, ургамалай[illegible] шэнжэлхэ эрилтэ табиг[illegible] дэб эм бэлэдхэхэ, ма[illegible] ханаха арга шудалаг[illegible] һан юм.

Шалгалтань баяр [illegible] оршон байдалда болодог[illegible] Малай үбшэ танидаг бо[illegible] таха бэлэдхэлгэ, мори[illegible] сэбэрлэлгэ гэхэ мэтэ з[illegible] гагдадаг байһан. Шал[illegible] ринжа шадаһан хүнүү[illegible] тат абажа, хүдэлмэр[illegible] гэзгдэдэг байба. Хүд[illegible] эльгээгдэхынгээ урда [illegible] нэр шахаа тангариг үг[illegible] гаа.

(Календарьһаа а[illegible]

СЭНХИ[illegible] ЭКРАНУУД[illegible]

18.00 часһаа 20 час[illegible] нута хүрэтэр Мос[illegible] дамжуулга. 20 час 30[illegible] таһаа — һүүлэй һо[illegible] 20 час 45 минутаһаа [illegible] гэжэ уран һайханай [illegible] 20 час 55 минутаһа[illegible] дөөгэй галнууд» гэһэ[illegible] визионно журнал бүр[illegible] лэн дээрэ дамжуул[illegible] 21 час 55 минутаһаа [illegible] тэнүүдһээ абтаһан [illegible] болон сценэнүүд. 24.[illegible] һаа 03.00 час хүрэт[illegible] кваһаа дамжуулга[illegible] часһаа—«Саг» гэжэ [illegible] мационно программ[illegible] часһаа футболоор С[illegible] кубок эзэлхын түлөө [illegible] —«Динамо» (Киев) [illegible] наадан харуулагдах[illegible]

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕ[illegible]

Манай адрес, телефону[illegible]

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—5[illegible] приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редакт[illegible] 62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—6[illegible] отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—[illegible] 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленнос[illegible] строительства—61-35, советского строительства и быта—[illegible] культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81[illegible] формации—34-05, общественная приёмная—56-62, маш[illegible] бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.
Н-04623. Зак. № 6[illegible]